

TANKA ČRTA ODGOVORNOSTI

ZA OTROKE OD 3. DO 99. LETA

Jani Prgić

TANKA ČRTA ODGOVORNOSTI

Avtor: mag. Jani Prgić

Ilustrator: Mladen Melanšek

Naslovnica: Mladen Melanšek, mag. Jani Prgić

Oblikovanje in prelom: MR Grafik

Izdal in založil: Svetovalno-izobraževalni center MI, Griže

Leto izdaje: 2015

Natisnil: MR Grafik

Naklada: 1000 izvodov

Cena: 35 EUR

www.center-mi.si

Svetovalno-izobraževalni center MI je center, specializiran za delo z učenci, učitelji in starši. Glavne dejavnosti so svetovanje, izobraževanje in založništvo. Glavni namen Svetovalno-izobraževalnega centra MI je posredovanje uporabnih znanj in veščin uporabnikom, da bi le-ti dvignili kakovost svojega dela in življenja. Vse pravice so pridržane. Brez pisnega dovoljenja Svetovalno-izobraževalnega centra MI je prepovedano kopiranje, predelava, tiskanje ali druga uporaba tega dela ali njegovih delov.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.015.3(035)

PRGIĆ, Jani

Tanka črta odgovornosti : za otroke od 3. do 99. leta / Jani Prgić ;
[ilustrator Mladen Melanšek]. - Griže : Svetovalno-izobraževalni center
MI, 2015

ISBN 978-961-92707-6-9

281166848

Q N 604.183 / 2016

KAZALO

KAKO LAHKO UPORABLJATE KNJIGO TANKA ČRTA ODGOVORNOSTI VIII

ODGOVORNOST

13

POD ČRTO – NAD ČRTO	24
ZABAVNO RAZGIBAVANJE	28
KAKO ODGOVORNI SMO?	29
OTROCI POSTANEJO STARŠI	32
KAJ BI STORIL, ČE...?	33
KJE PREŽIVIŠ VEČINO SVOJEGA ČASA?	34
PRIPOVEDUJ IN NARIŠI	35
DOMAČA NALOGA	36
PREDSTAVITEV	37
JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI	38

PREDANOST

43

POD ČRTO – NAD ČRTO	54
ZABAVNO RAZGIBAVANJE	58
TUDI JAZ SEM LAHKO PONOSEN	59
TUDI JAZ SEM LAHKO PREDAN.....	60
ČEMU SMO LAHKO PREDANI V NAŠEM RAZREDU?	61
PRIPOVEDUJ IN NARIŠI	62
DOMAČA NALOGA	63
PREDSTAVITEV	64
JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI	65

URAVNOTEŽENOST

71

POD ČRTO – NAD ČRTO	78
ZABAVNO RAZGIBAVANJE	82
KAKO URAVNOTEŽEN SEM?	83
PRIPOVEDUJ IN NARIŠI	85
DOMAČA NALOGA	86
PREDSTAVITEV	87
JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI	88

IZ NAPAK SE LAHKO UČIMO 95

ZABAVNO RAZGIBAVANJE	99
KAJ SEM SE NAUČIL IZ SVOJIH NAPAK.....	100
KAJ BI LAHKO SPREMENILI?.....	101
MISELNA NARAVNANOST	102
PRIPOVEDUJ IN NARIŠI	103
JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI	104

GOVORI Z DOBRIM NAMENOM 109

ZABAVNO RAZGIBAVANJE	119
VSAK SI ZASLUŽI KOMPLIMENTE IN PRIZNANJA.....	120
PRIMERNO IZRAŽANJE ČUSTEV	121
IZDELAJTE PLAKAT O RAZREDU	124
JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI	125

MOČ FOTOGRAFIJE

129

KAKO LAHKO UPORABLJATE KNJIGO TANKA ČRTA ODGOVORNOSTI

Zakaj je knjiga namenjena otrokom do 99. leta?

Vzgoje otrok ne more biti brez vzgoje odraslih. In kako lahko vzgajamo odrasle? Najučinkovitejši način je, da odrasli učijo otroke ustreznih vedenjskih vzorcev. Z učenjem drugih poglobljamo lastno razumevanje vsebine, s čimer znanje še bolj ponotranjimo. Zato ta knjiga ni namenjena le učiteljem ali vzgojiteljem, pač pa lahko s pomočjo tega priročnika tudi starši, stari starši, učenci tretje triade in dijaki predstavljajo model Tanke črte odgovornosti otrokom v vrtcu in na razredni stopnji osnovne šole. Na ta način bodo vsebino te knjige še bolj ponotranjili.

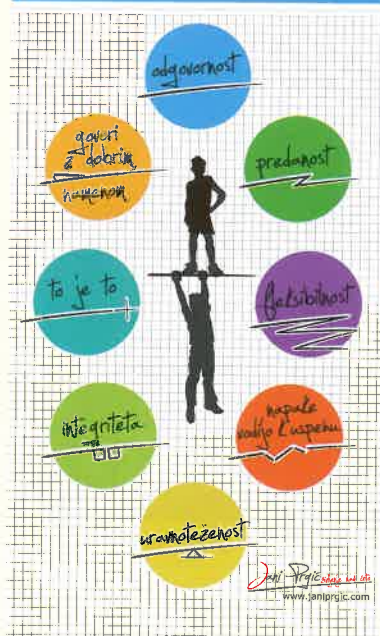
Zakaj knjiga ni namenjena 100-letnim otrokom?

Če je nekdo doživel tako častitljivo starost, je zadnji čas, da napiše knjigo o tem, kaj vse je počel v svojem življenju nad črto, da mu je uspelo doživeti tako visoko starost. S pisanjem in razmišljanjem bo hkrati skrbel za svoj um in dokazano je, da je vitalni um en izmed najpomembnejših dejavnikov dolgega, zdravega in izpolnjenega življenja. Tako mu bo pisanje hkrati pomagalo pri pripravi na uvrstitev v finale tekmovanja za najstarejšega Zemljana.

8 Krogov odličnosti

8 Krogov odličnosti

Kako je nastala Tanka črta odgovornosti za otroke od 3. do 99. leta?

Knjiga je nastala na podlagi praktičnega dela in dolgoletnega izvajanja izobraževanj ter delavnic s področja psihološkega modela Tanka črta odgovornosti in 8 krogov odličnosti za otroke in mladostnike kot tudi za odrasle v šolah, vrtcih in podjetjih. Interaktivna delavnica Tanka črta odgovornosti je del programa Življenje nad črto in pojasnjuje vedenjski model, s katerim lahko na preprost način dosežemo osebnostne spremembe ter spremembe v organizacijski kulturi (spremembe v kolektivih in timih). Delavnica sloni na psihološkem modelu, ki je nastal na podlagi raziskav v različnih kulturah po celem svetu in pojasnjuje, kako se ljudje naravno odzivamo na probleme na zelo enake načine, ne glede na starost, narodno pripadnost, raso, spol ali izobrazbo.

Tanka črta odgovornosti

Z učenjem modela pod in nad črto se dosega na preprost način velike spremembe na osebni ravni ter na ravni kolektiva. Zato mag. Jani Prgič gostuje z delavnico tako v Sloveniji kot v tujini, in sicer v podjetjih, šolskih kolektivih, med otroki in najstniki, starši, terapevti idr.

Slikanica Govori z dobrim namenom je nastala na podlagi metafore, ki se uporablja na starševskih treningih že od začetka 90-ih let. Kasneje je po vzoru te metafore avtorica Carol McCloud napisala zgodbo *Have you filled a bucket today?*, s katero je na preprost način predstavila, kako lahko negujemo spoštljive medosebne odnose. V tej knjigi je ta metafora prilagojena in predstavljena skozi košarice, ker gre pri košarici za predmet, ki se večkrat pojavlja v različnih pravljičah. Otroci se lahko s košarico še bolj poistovetijo kot z vedrom.

Glavni namen knjige *Tanka črta odgovornosti* za otroke od 3. do 99. leta je, uvesti metaforo življenja pod črto in nad črto že v vrtec in prve razrede osnovne šole. Na podlagi tega lahko učitelji in starši v času odraščanja in v skladu z razvojno stopnjo posameznega otroka dodajajo ter širijo vsebine, ki jih lahko predstavljamo skozi metaforo »pod in nad črto«, vse do konca srednje šole.

Nadaljevanje programa je delo s starejšimi učenci, pri čemer je učiteljem v pomoč delovni zvezek *8 krogov odličnosti* (delovni zvezek za učence od 6. razreda naprej) in program *8 krogov odličnosti*, ki je namenjen usposabljanju šolskih kolektivov.

Knjiga *Tanka črta odgovornosti* zajema:

- 5 slikanic s področja 8 krogov odličnosti. V knjigi *Tanka črta odgovornosti* za otroke od 3. do 99. leta je posebej izpostavljenih 5 krogov odličnosti: *Odgovornost*, *Predanost*, *Uravnoveženost*, *Napake vodijo k uspehu* in *Govori z dobrim namenom*. Ostali trije krogi (*Integriteta*, *To je to* in *Fleksibilnost*) niso posebej poimenovani, so pa vsebinsko zajeti v prvih 5 krogih odličnosti.
- Delavnice s področja psihološkega modela *Tanka črta odgovornosti* in 8 krogov odličnosti.
- Učne liste s področja jezikovnih in matematičnih spretnosti.

8 krogov osebne odličnosti je skupek močnih življenjskih vrednot in načel, po katerih živijo uspešni ljudje. Ko so raziskovalci razmišljali, kaj loči odlične ljudi od povprečnih, so ugotovili, da imajo podobne vrednote. Izbrali so jih 8, ki se pojavljajo pri vsakem izmed njih. V tej knjigi so poimenovani kot 8 krogov odličnosti. 8 vrednot, ki lahko prerastejo v 8 življenjskih veščin in načel, po katerih živimo, je:

1. Odgovornost za lastna dejanja.
2. Govoriti z dobrim namenom.
3. Pozitiven odnos – »To je to!«
4. Predanost pri uresničevanju lastnih ciljev.
5. Napake vodijo k uspehu ali kako se lahko učimo iz svojih napak.
6. Integriteta ali kako usklajujemo svoje vedenje s svojimi vrednotami.
7. Fleksibilnost v tem, da smo pripravljeni poskusiti različne načine, da bi prišli do svojega cilja.
8. Uravnoteženost v življenju.

Uporaba gradiva

- Učitelji/učiteljice v šoli in vzgojitelji/vzgojiteljice v vrtcu otrokom preberejo slikanico in vodijo pogovor na podlagi vprašanja, ki se začne s »Kaj če...«. Spodbujajte razgovor in naj otroci samostojno nanizajo čim več možnih posledic predstavljenih dejanj.
- Po razgovoru učenci pobarvajo prizore »pod in nad črto« ter pripovedujejo o svojem razumevanju teh prizorov. Cilj je, da otroci razumejo, da so neodgovorna dejanja tista, ki so »pod črto«, in odgovorna dejanja tista, ki so »nad črto«. Ko otroci to usvojijo, je dovolj, da v razredu ali doma uporabljamo samo frazo »pod in nad črto«, kadar želimo otroke opomniti na določena neprimerna vedenja (ko so »pod črto«) ali pa jim želimo dati priznanje za primerna vedenja (ko so »nad črto«). Pomembno je, da otroke ulovite, kadar so »nad črto«. Takrat jim je še posebej potrebno dati priznanje, saj s tem utrjujejo, katera vedenja so sprejemljiva in v pomoč njim samim ter vsem okrog njih.
- Sledijo delavnice, ki jih lahko učitelji izvajajo po zaporedju v knjigi. Vse delavnice so takšne, da se jih da prilagajati za različne starostne skupine.
- Zgodbe lahko berejo otroci tudi samostojno in se kasneje o njih pogovarjajo z učitelji in starši.
- Učne liste s področja jezikovnih in matematičnih spretnosti rešujejo otroci samostojno.

Dragi otroci!

To je zgodba o Rudiju, ki se iz vsake peripetije nauči kaj novega. Predstavljajte si, kako bogato bi bilo vaše življenje, če se bi tudi vi vsak dan naučili kaj novega. Če ste radovedni, če želite postati odlični in uspešni v svojem življenju, če želite biti zdravi in razigrani, če želite veliko znati in doseči vse, kar si boste kdaj želeli, in če si želite imeti veliko prijateljev, ki vas bodo imeli radi, potem prisluhnite življenjskim modrostim v tej knjigi. Ko se boste naučili vsega, kar vam predstavlja ta knjiga modrosti, bo pred vami zahtevna naloga. Postali boste učitelji. Da, prav ste slišali, učitelji. In sicer učitelji, ki bodo teh modrosti učili svoje starše, sestre, brate, strice, tete, dedke, babice, sosede in prijatelje. Če ste pripravljeni, vas vabim na čudežno potovanje.

Moje ime je Rudi. Živim v družini s sestro, mamico in očkom. Sem zelo razigran in radoveden. Zato se zelo rad učim. In ne samo v šoli. Učim se vsak dan in vsepovsod, doma, v parku, v trgovini, v šoli, na igrišču, na bazenu, pa tudi na počitnicah. Če te zanima, kdo so moji učitelji, te vabim na zabavno dogodivščino.

ODGOVORNOST

Otroci, ali ste že slišali kdaj za besedo **odgovornost**?

Težka beseda, ki jo pogosto uporabljajo odrasli. Ste opazili, kako odrasli radi rečejo: »Ne bodi tako otročji. Lahko bi bil malo bolj odgovoren.« Besedo odgovornost je lahko izreči, veliko težje pa jo je prikazati s svojimi dejanji.

Odgovornost pomeni, da smo sposobni odgovoriti na težave, na katere naletimo vsak dan. Odgovornost pomeni tudi to, da znamo poskrbeti za svoje stvari, za svoje vedenje in za ljudi okoli nas. Pa pogledjmo, kaj nas lahko Rudi nauči o odgovornosti.

Na sprehodu po parku sem v grmovje vrgel
samo en majhen papirček.
Redar me je grdo pogledal in rekel:
»Kaj če bi vsi to počeli?«

Na rojstnodnevni zabavi sem
namočil prst v smetano na torti.
Teta Greta me je
pogledala v oči in tiho rekla:
»Kaj če bi vsi to počeli?«

Pri večerji sem popackal mizo in nisem pospravil
svojega krožnika. Očka me je stisnil k sebi ter zašepetal:
»Kaj če bi vsi to počeli?«

Na bazenu sem samo enkrat skočil v vodo tam, kjer
je skakanje prepovedano.
Reševalec je zažvižgal in vzkliknil: »Kaj če bi
vsi to počeli?«

V šoli samo enkrat nisem obesil plašča
na svoje mesto. Učiteljica me je vprašala:
»Kaj če bi vsi to počeli?«

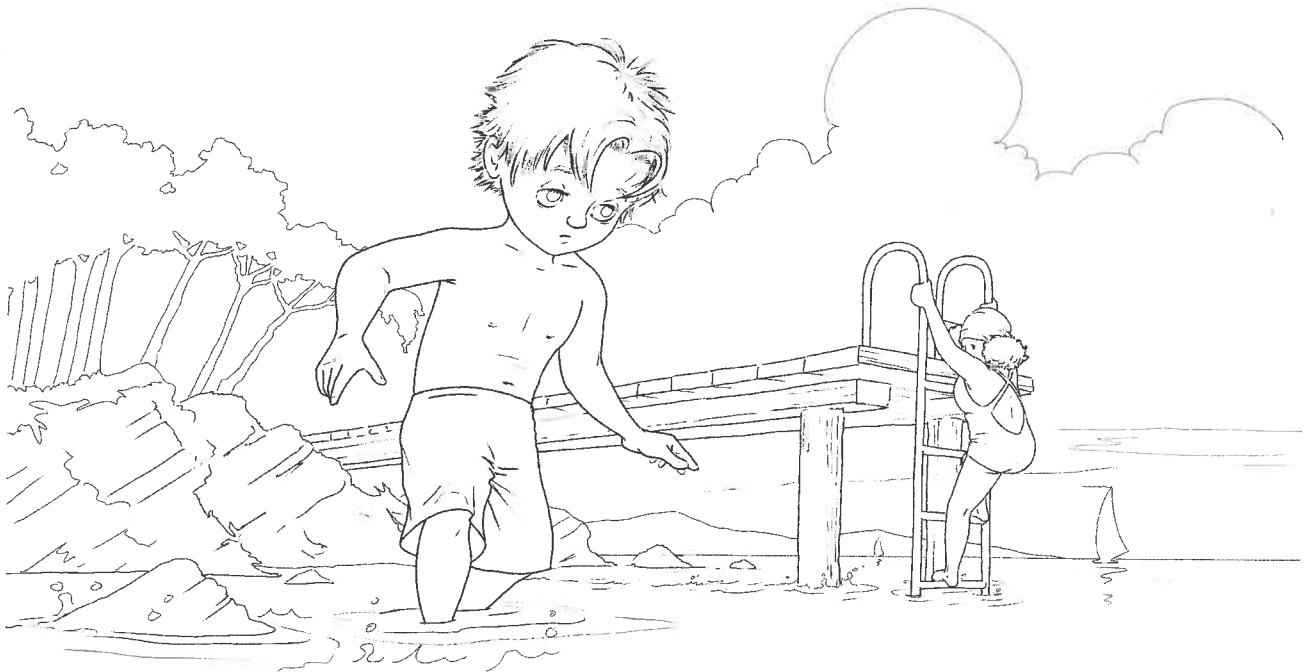

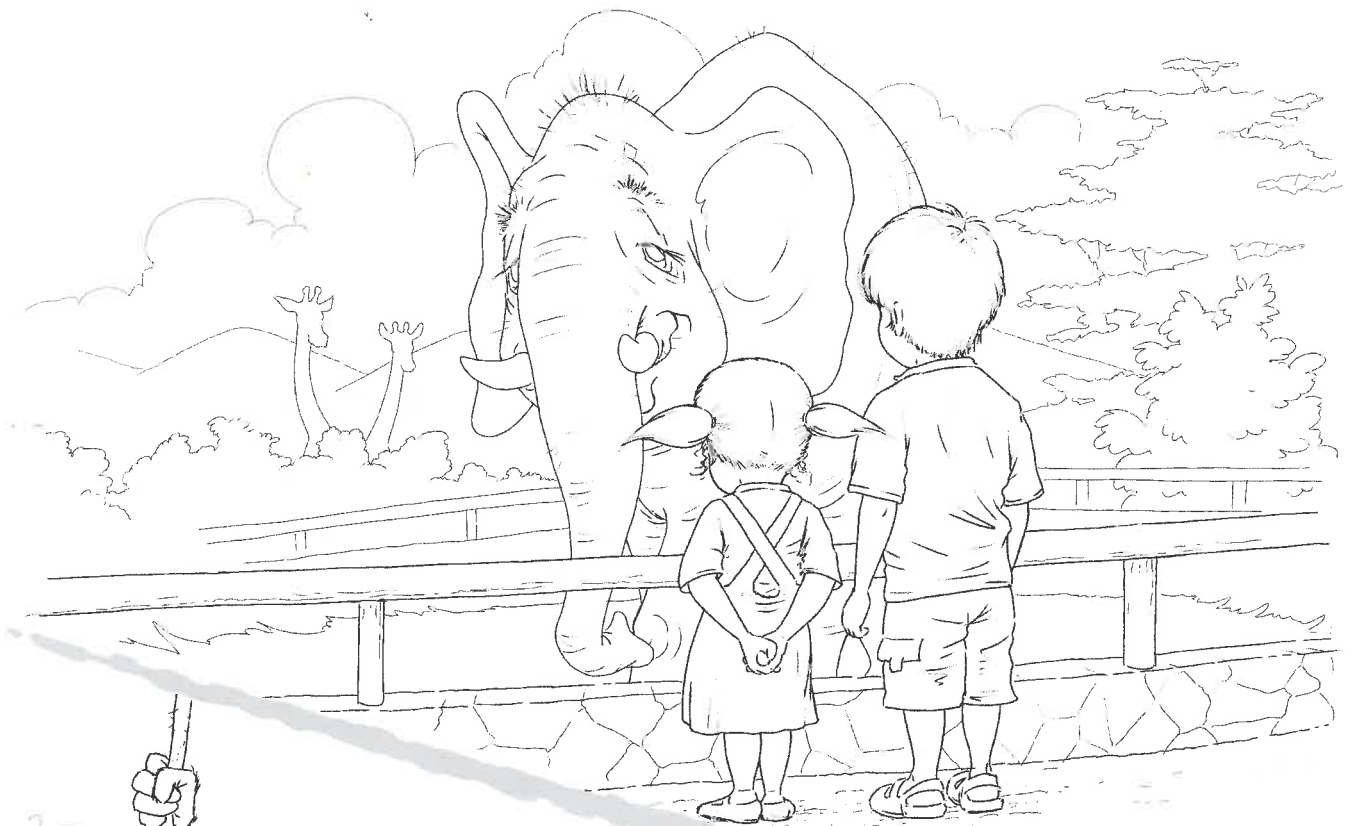

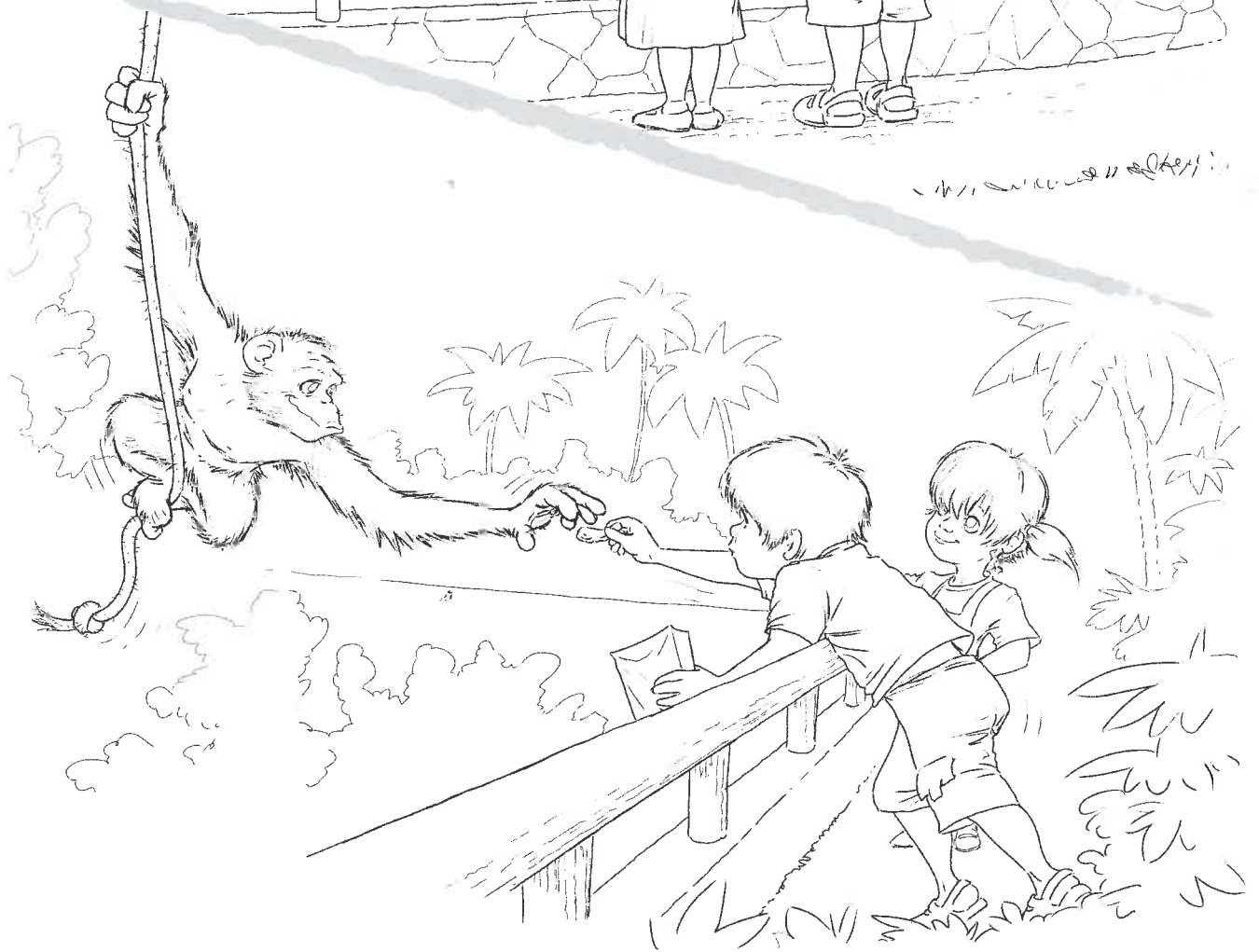
POD ČRTO – NAD ČRTO

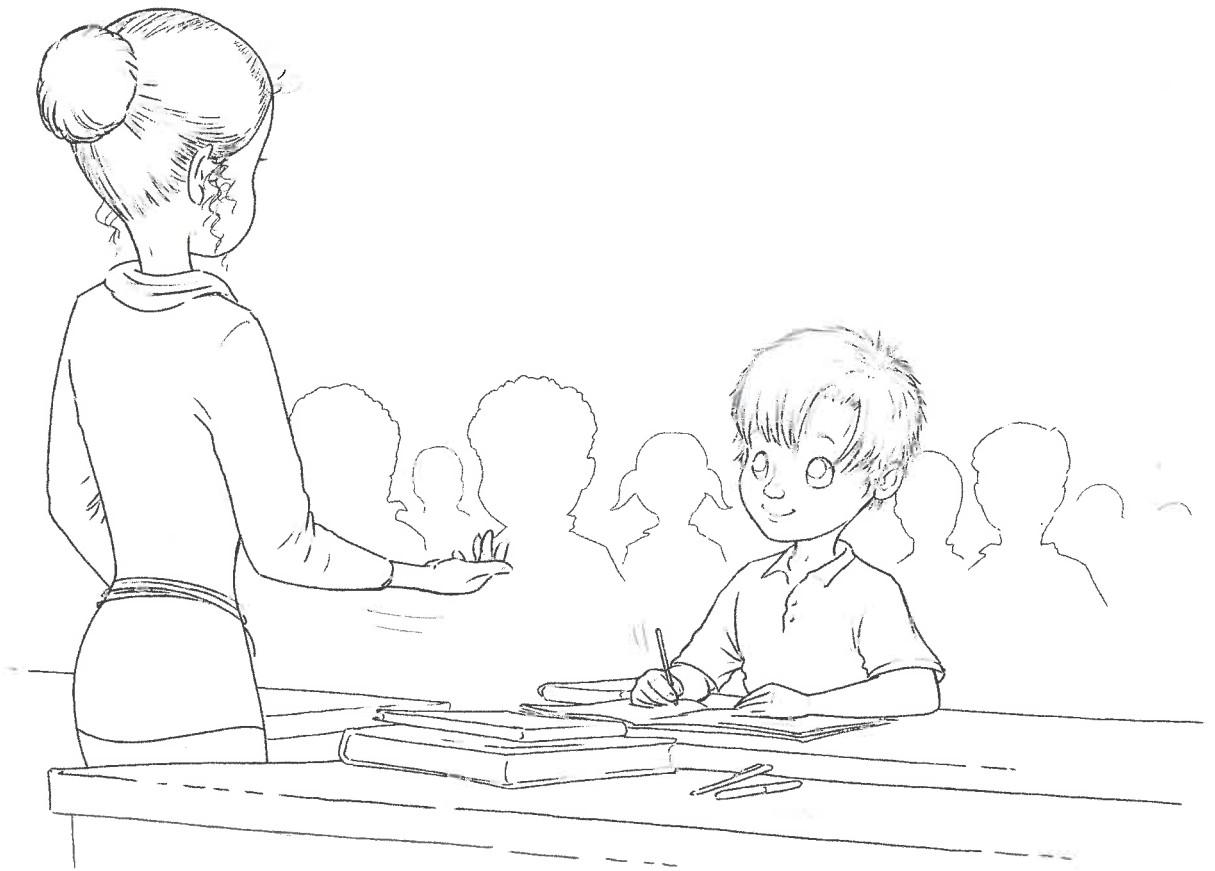
Pozorno si oglej spodnje slike in jih pobarvaj. Pripoveduj o tem, kaj je odgovorno dejanje in kaj je neodgovorno dejanje – katero dejanje je pod črto in katero dejanje je nad črto. Pojasni, zakaj meniš, da je eno dejanje pod črto in drugo nad črto.

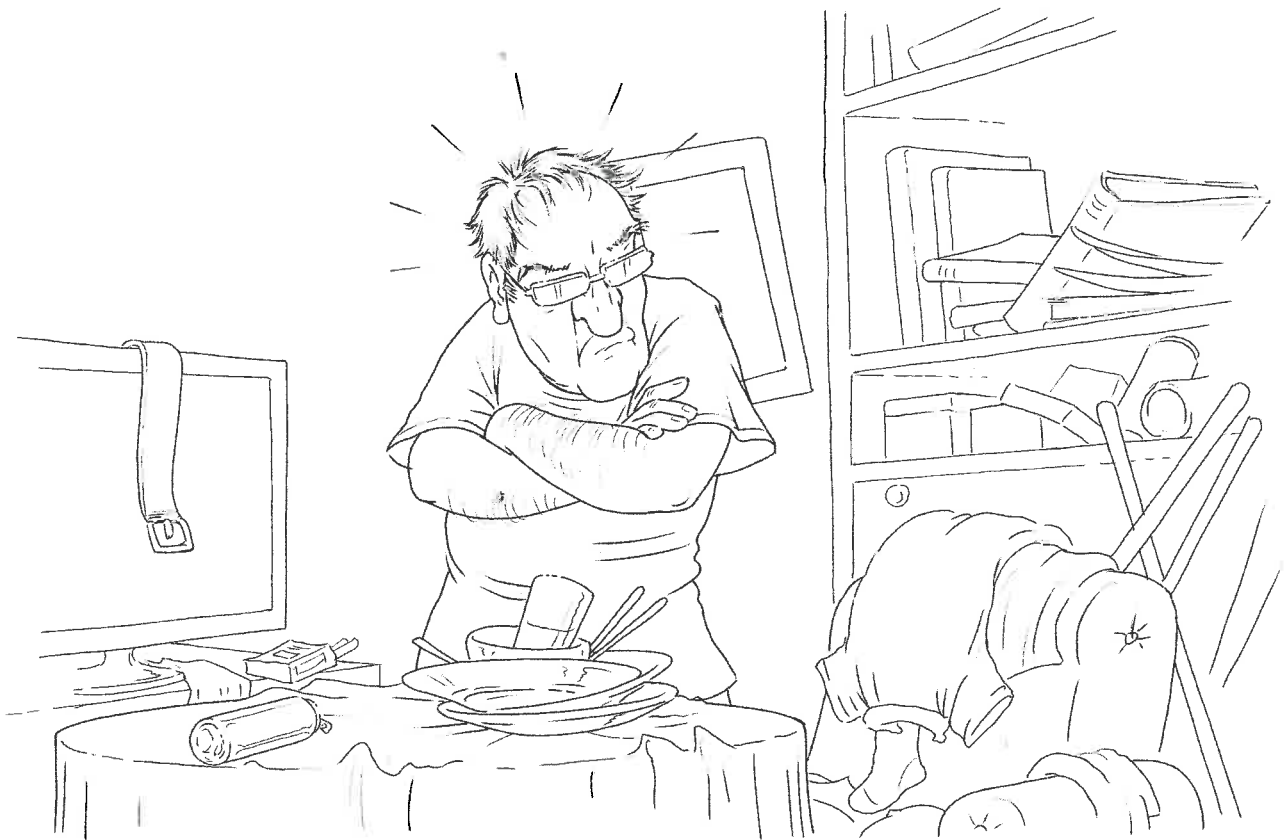

www.illustrations.com

ZABAVNO RAZGIBAVANJE

ZMEDENI UKAZI

NAVODILA

Učenci se postavijo v krog. Vodja da ukaz. Učenci prvi ukaz »preslišijo« in si ga zapomnijo. Ko vodja da drugi ukaz, učenci izpolnijo ukaz, ki so ga slišali pred tem.

UKAZI

Vodja: Stojte na eni nogi.

Učenci ne naredijo ničesar.

Vodja: Skačite na eni nogi.

Učenci stojijo na eni nogi.

Vodja: Ploskajte.

Učenci skačejo na eni nogi.

Vodja: Trepljajte se po glavi.

Učenci ploskajo.

Vodja: Sedite.

Učenci se trepljajo po glavi.

Vodja: Dvignite roke v zrak.

Učenci sedejo.

Vodja: Dajte roke v žep.

Učenci dvignejo roke v zrak.

Vodja: Skačite visoko v zrak.

Učenci dajo roke v žep.

Vodja: Lezite na tla.

Učenci skačejo visoko v zrak.

Vodja: Sedite na svoje stole.

Učenci ležejo na tla.

Vodja: Konec igre.

Učenci sedejo na svoje stole.

KAKO ODGOVORNI SMO?

NAVODILA

Namen delavnice je, da se učenci spoznavajo s pojmom osebna odgovornost ter ocenjujejo svoje prevzemanje odgovornosti za zadolžitve doma in v šoli oz. vrtcu. V razpredelnico naj učenci vnesejo zadolžitve, ki jih imajo v šoli/vrtcu in doma. Če teh zadolžitev nimajo, je zdaj čas, da jih skupaj dorečete. Zadolžitve, ki jih imajo učenci v šoli/vrtcu, prepišite na velik plakat in ga obesite v razred. Zadolžitve naj učenci med seboj menjujejo. Enako velja za zadolžitve doma (družinske službe).

Na koncu delavnice naj učenci izberejo eno zadolžitev, ki so jo sami ocenili z zadostno ali slabo. En teden naj jo opravljajo dobro ali odlično ter na razrednem sestanku poročajo, kako so se počutili ob tem.

NAVODILA

V razpredelnico vnesi svoje zadolžitve doma in v šoli oz. vrtcu. V pogovoru s svojo učiteljico ali vzgojiteljico ocenite svojo zanesljivost pri izpolnjevanju zadolžitev. Pri ocenjevanju vpiši X v ustrezni okvirček, pri čemer upoštevaj spodnjo legendo.

SLABO

Večine ne opravi; kar naprej me je treba opominjati.

ZADOSTNO

Nujno potrebujem spodbudo, da končam nalogo – sam od sebe ne naredim veliko.

DOBRO

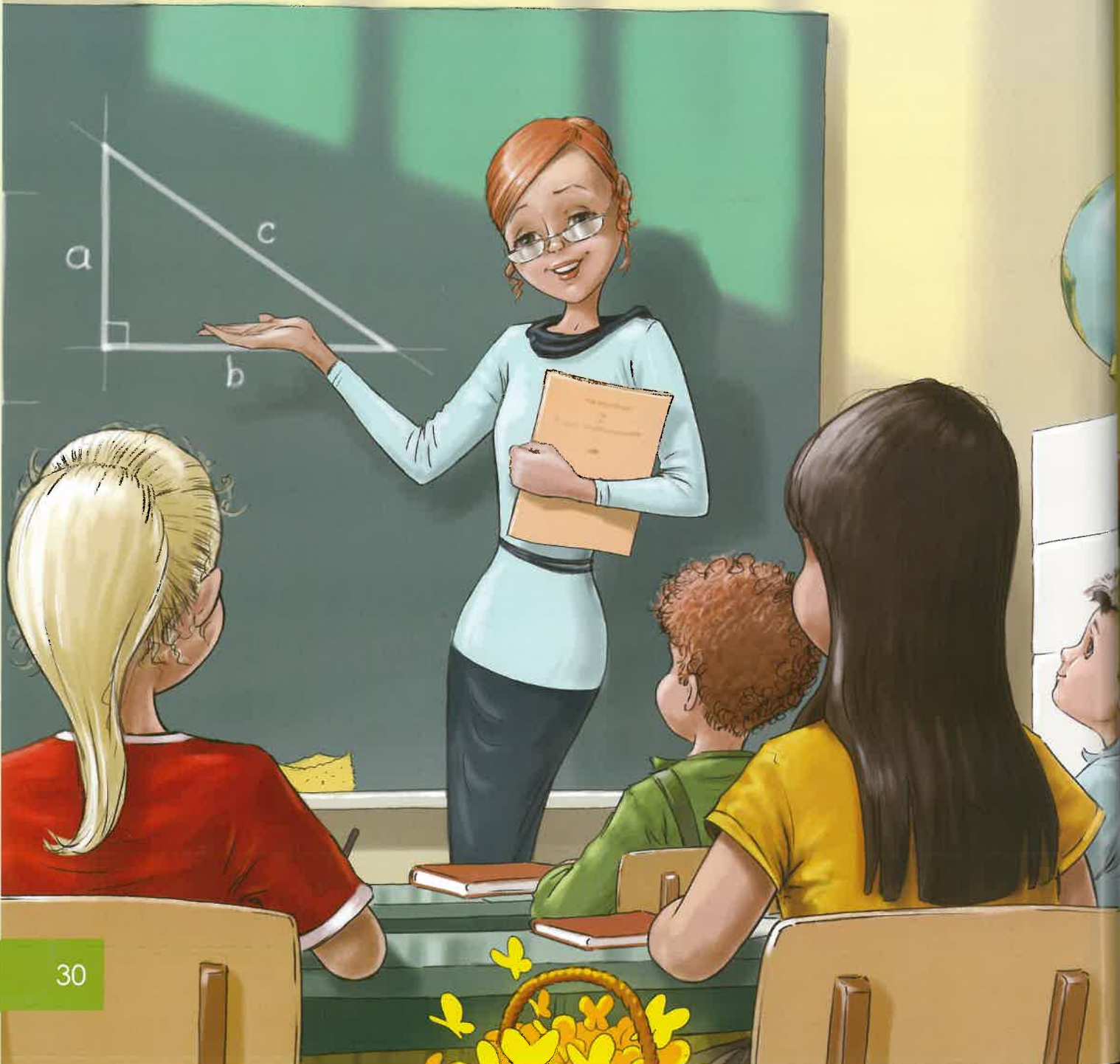
Včasih potrebujem spodbudo, da končam nalogo.

ODLIČNO

Delo odlično opravi in pri tem ne potrebujem nobene dodatne spodbude.

ZADOLŽITVE V
ŠOLI / VRTCU

ZADOLŽITVE
DOMA

OTROCI POSTANEJO STARŠI

NAMEN

Učenci se pogovarjajo o družinskih pravilih in spoznavajo, da imajo doma vsi podobna pravila. Skozi dejavnost se postavljajo v vlogo staršev in začenjajo razumeti tudi njihovo realnost, pri čemer se ves čas dotikate pojma osebne odgovornosti. Dejavnost lahko naredite še bolj aktivno, če učenci v skupinah (štejejo 4 do 6 članov) zaigrajo igro vlog, v kateri si razdelijo vloge družinskih članov (oče, mama, otroci...). Vsak posameznik predstavi svoje potrebe (tudi čustvene) in skupaj določijo družinska pravila, odgovornosti in naloge, ki so razdeljene ne oziraje se na spol.

NAVODILA

Vsak učenec odgovori na vprašanja. Nato sklenete krog in si medsebojno predstavite »rezultate« ter se o njih pogovorite. Učenci spoznavajo, koliko podobnosti je med njimi.

PREDSTAVLJAJ SI, DA IMAŠ SVOJE OTROKE.

Kakšne nasvete bi dal/a
svojemu najstniku?

Katere tri stvari, ki jih ti zdaj ne smeš
početi, bi dovolil/a svojim otrokom?

Česa jim pod nobenim
pogojem ne bi dovolil/a?

Katerih stvari si ne bi nikoli dovolil/a
povedati svojim otrokom?

Naštej pet stvari, ki jih delajo tvoji starši in pozitivno vplivajo
nate in za katere upaš, da jih boš tudi ti delal/a s svojimi otroki.

KAJ BI STORIL, ČE...?

NAMEN

Pomagajte učencem razvijati kreativno razmišljanje z vajami, kjer se uživljajo v posamezne situacije. S pomočjo vaje, kot je vaja »Kaj bi storil, če...?«, pomagajte učencem pogledati na odgovornost z različnih zornih kotov.

NAVODILA

1. Učenci v manjših skupinah (med 3 in 6) nanizajo čim več idej, kaj bi storili v naslednjih hipotetičnih situacijah.

Sošolec se pogosto norčuje iz tebe. Grozi ti, da te bo pretepel, če ga boš zatožil.

Nekdo širi laži o tebi.

Videl si fante, kako mečejo kamenje v sosedovega kužka.

Nekdo v tvoji družbi neprestano opravlja tvojega prijatelja.

Prijatelj ti ponuja ukraden telefon za zelo nizko ceno.

Prijatelju si posodil igračo. Ni ti je vrnil in zdaj se te izogiba.

Učenci naj predlagajo tudi svoje resnične primere, v katerih niso vedeli, kako bi ravnali. Če imajo primere, ki bi jih želeli podeliti in če bi želeli, da pri tem sodelujejo tudi drugi, izpeljite vajo. Prav tako je ta vaja dobrodošla, če kdo želi samo preveriti svojo rešitev, ki jo je v resnični situaciji izbral. V tem primeru navede problem in prepusti drugim, da nanizajo čim več rešitev. Nato naj jih primerja s svojo rešitvijo problema.

2. Učenci sedejo nazaj v krog in predstavijo svoje rešitve. Ob različnih rešitvah se pogovorijo in utemeljijo razloge zanje.

3. Razgovor sklenite s sporočilom, da je zmeraj dobro imeti na zalogi vsaj tri možnosti, preden se odločite, kaj boste storili.

KJE PREŽIVIŠ VEČINO SVOJEGA ČASA?

NAVODILA

Skupaj z učiteljem se pogovorite, katera vedenja so značilna za življenje pod črto in življenje nad črto v šoli ali vrtcu. Seznam napišite na velik plakat in ga obesite na steno.

Pripoveduj o tem, kaj najbolj drži zate oz. kje preživiš največ svojega časa. Pod črto ali nad črto? Kaj boš v prihodnje še izboljšal? Kako lahko dosežeš, da boš čim več svojega časa nad črto?

DEJANJA IN VEDENJE NAD ČRTO

DEJANJA IN VEDENJE POD ČRTO

PRIPOVEDUJ IN NARIŠI

V skupinah se pogovorite o tem, kaj vse so odgovorna in kaj vse neodgovorna dejanja doma, na ulici, v trgovini, v parku, v odnosu do živali, v odnosu do okolja, v odnosu do staršev in prijateljev.

Nariši sliko, ki bo prikazovala neko neodgovorno dejanje. Nato nariši sliko, ki bo prikazovala, kakšno ravnanje bi bilo bolj primerno.

DOMAČA NALOGA

- Ob pobarvanih sličicah pripoveduj staršem o tem, kaj se je Rudi naučil.
- Nauči starše, kaj pomeni beseda odgovornost in kako se kaže v Rudijevih peripetijah.
- Tvoji starši naj opišejo eno odgovorno dejanje, ti ga pa nariši. Sliko prinesi v vrtec ali šolo.
- V spodnji okvir nalepi svojo fotografijo (portret) ter nariši ali napiši, kaj odgovornega boš naredil za okolje, za svoje zdravje, v vrtcu ali šoli in doma.

**MOJE ODGOVORNO
DEJANJE V VRTCU ALI ŠOLI**

**MOJE ODGOVORNO
DEJANJE DOMA**

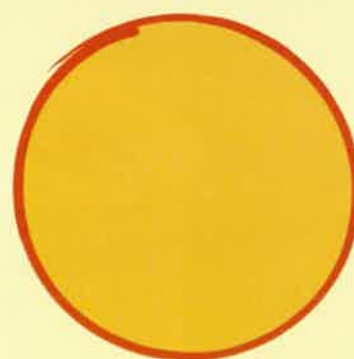

**MOJA
SLIKA**

**MOJE ODGOVORNO
DEJANJE ZA MOJE ZDRAVJE**

**MOJE ODGOVORNO
DEJANJE ZA OKOLJE**

PREDSTAVITEV

NAVODILA

Predstavi sošolcem sliko, ki si jo narisal na podlagi opisa svojih staršev, ter pripoveduj o tem, kar so ti povedali starši.

Predstavi sošolcem svoj miselni vzorec in odgovorna dejanja, ki jih boš naredil.

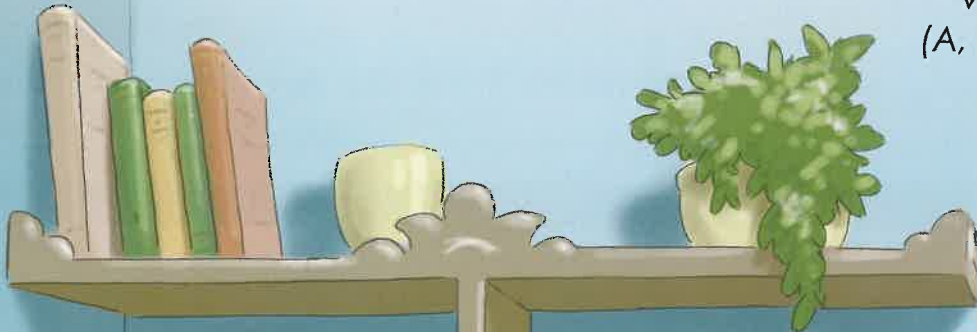

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

D G V R N S T

Požrešna žaba je požrla vse samoglasnike (A, E, I, O, U). Poišči jih.

S T R Š

D K L C

P L C

P S P R V L J N J

R D

P S D

K Z R C

D R Ž N

K R Ž N K

K H N J

V L C

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

Zmedeni veвериček je vse besede napisal narobe. Če jih prebereš od zadaj naprej, boš našel besede, ki so uprizorjene na sliki.

NOLAB

ATROT

ACIJAM

IVOKART

CERAZOK

ADALOKOČ

ACIDZEVZ

APSOG

ANATEMS

ACIMALS

AKELBO

AČAJIP

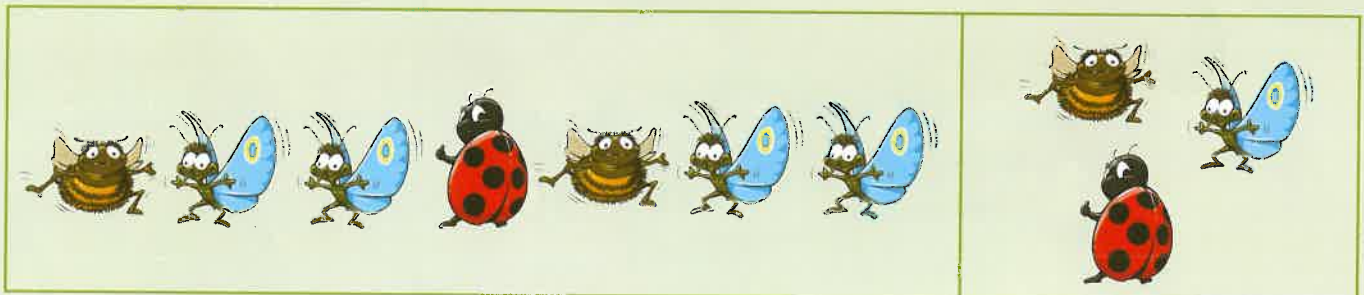
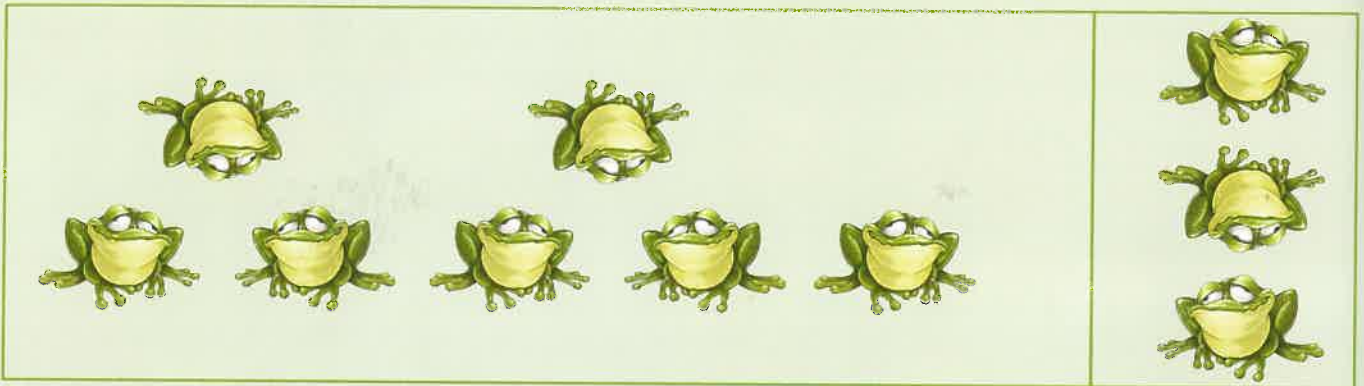
EJNAVONZARP

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

KAJ SLEDI?

V vsaki vrstici obkroži eno žival, da dopolniš vzorec.

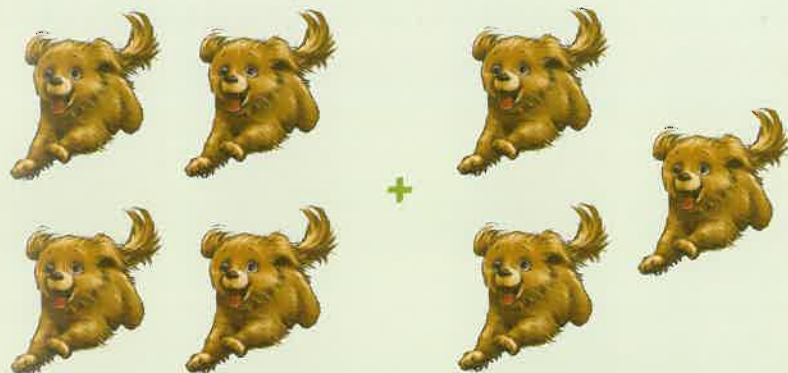

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

KOLIKO NAS JE?

$$3 + \square = \square$$

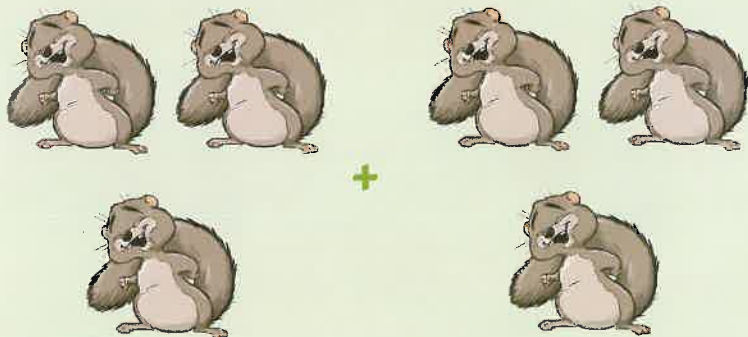
$$4 + \square = \square$$

$$\square + 4 = \square$$

$$\square + 3 = \square$$

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

SESTAVITE SVOJ VZOREC IN SE POSLADKAJTE

NAVODILA

1. Na mizi zložite preprost vzorec iz barvnih bombonov (primerni so bomboni, ki so barvno podobni bombonom M&M, le da so zaviti). Prvi vzorec naj bo preprost (AB). Primer: rdeč bombon, moder bombon, rdeč bombon, moder bombon itd. Vzorec se mora ponoviti vsaj dvakrat.
2. Otroci naj ugotovijo, kakšen je vzorec oz. kako si bomboni sledijo.
3. Zdaj naj otroci sestavijo svoj vzorec tako, da bodo posnemali vaš vzorec. Ko vzorec sestavijo, naj pojasnijo, zakaj so se odločili za takšno zaporedje: »Zakaj si začel z rdečim bombonom?«, »Zakaj si tukaj uporabil moder bombon?« idr.
4. Ko otroci usvojijo preprost vzorec, sestavite bolj zapletene vzorce (npr. AAB, ABB, AABB, ABC, AABC, ABCC idr.).
5. Na koncu vaj se posladkajte z bomboni.

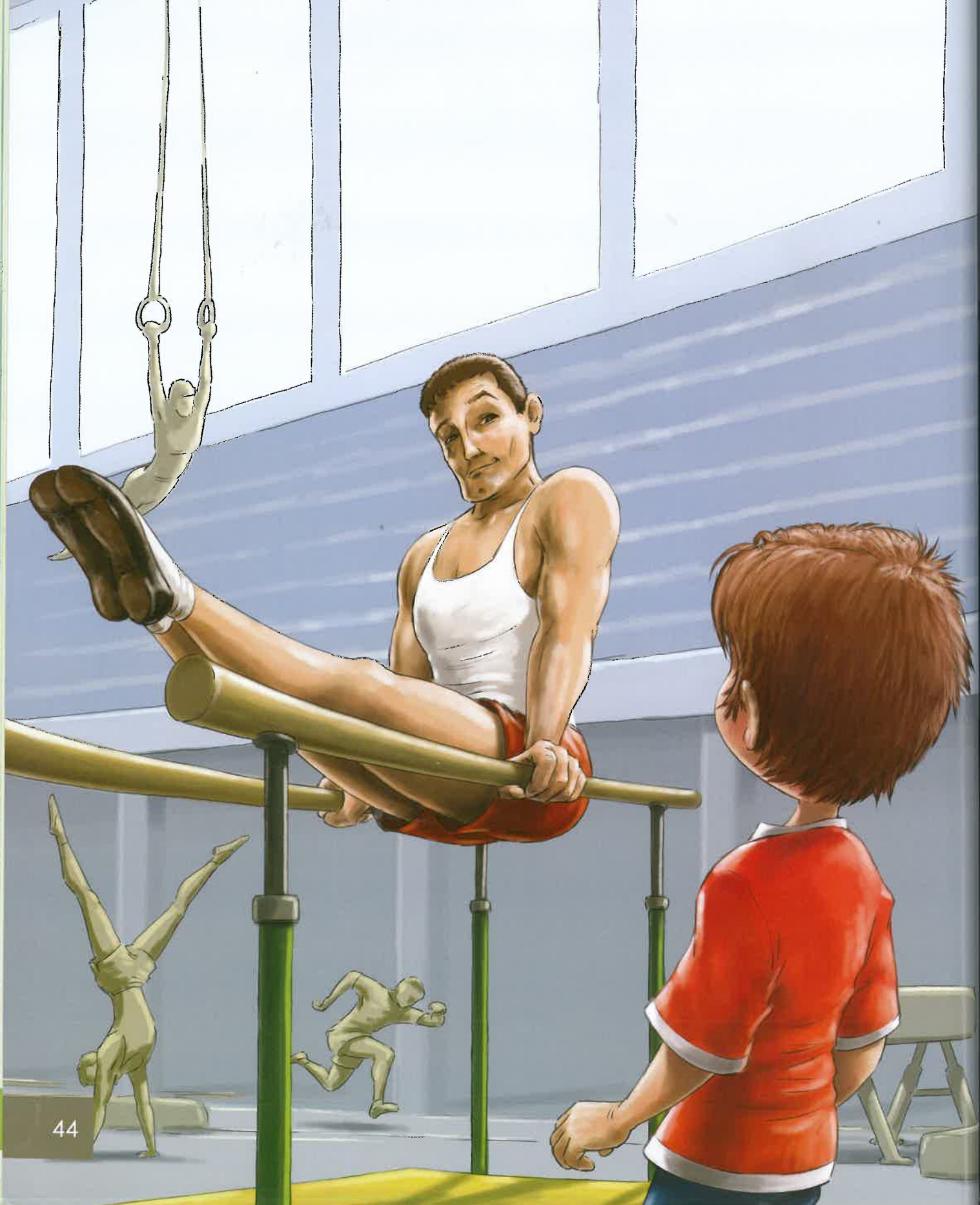
PREDANOST

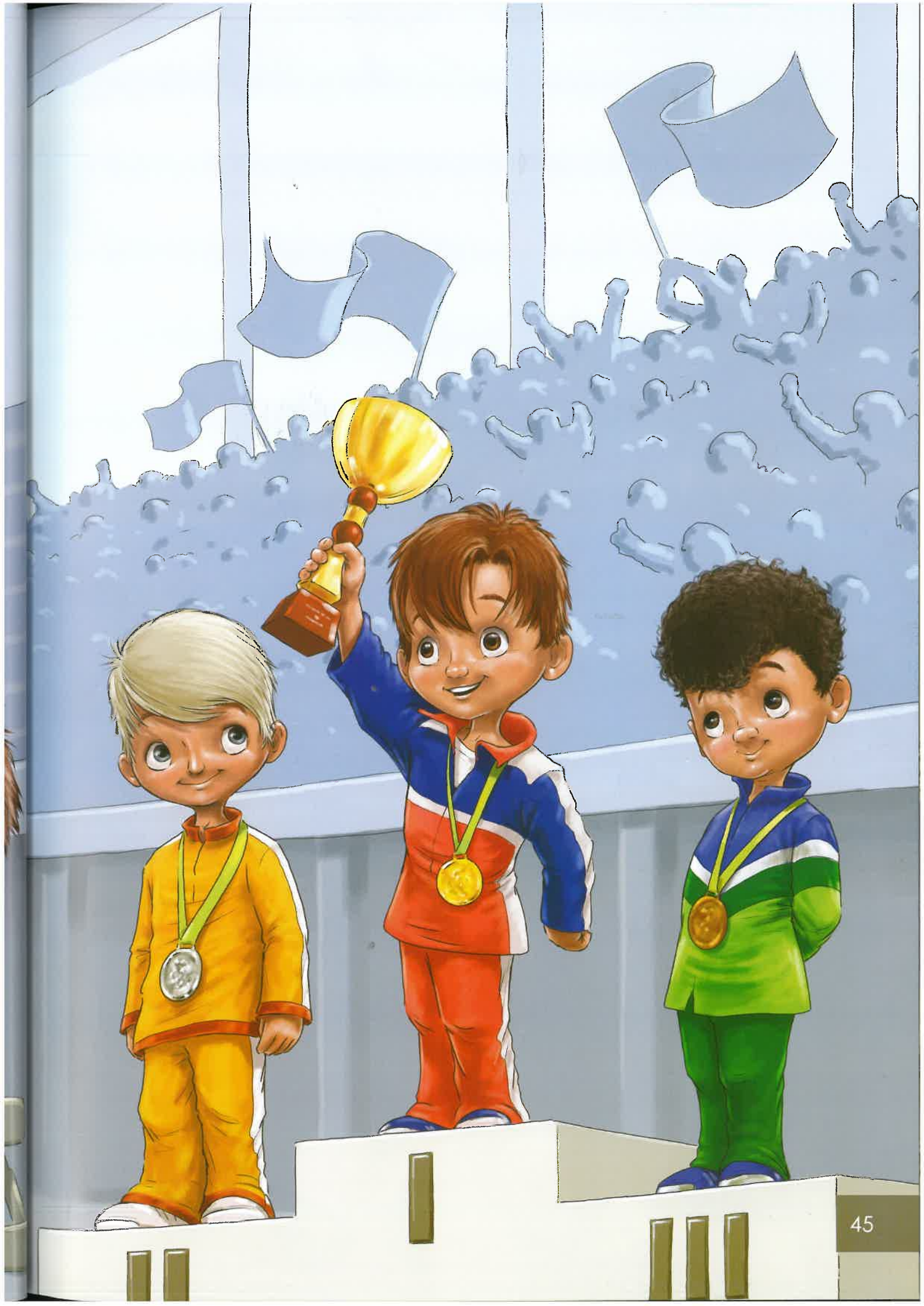
Otroci, ali ste že slišali kdaj za besedo **predanost**?

Še ena težka beseda, ki je marsikdo ne pozna. Športniki jo zelo dobro poznajo. Saj res! Katere športe poznate? Kateri so tvoji najljubši športniki ali športnice? Zakaj meniš, da športniki dosegajo odlične rezultate in osvajajo zlate, srebrne in bronaste medalje?

Odgovor se skriva v tem, da so popolnoma predani svojim ciljem. Predanost pomeni, da sem pripravljen trenirati vsak dan, če želim zmagati na olimpijskih igrah. Predanost pomeni, da sem pripravljen vaditi kitaro vsak dan, če želim igrati v glasbeni skupini. Predanost pomeni, da sem se pripravljen učiti, če želim dobiti dobro oceno v šoli. In predanost pomeni, da sem pripravljen vsak dan zdravo jesti ter se gibati, če želim ostati zdrav in uspešen.

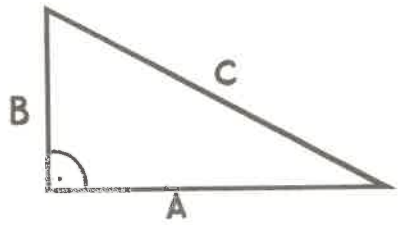
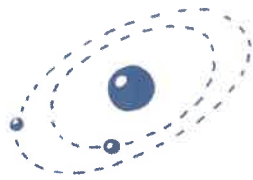
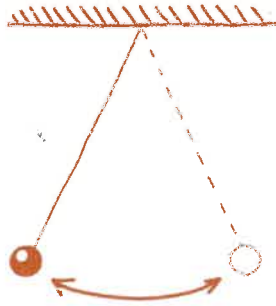
V telovadnici sem opazoval telovadca, ki je zavzeto telovadil. Vprašal me je: »Kaj če bi tudi ti vsak dan telovadil?«

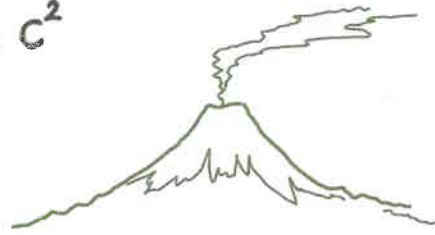
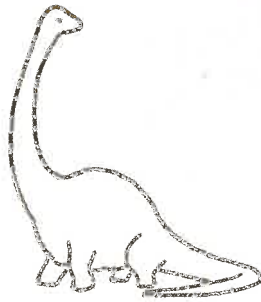

V parku sem srečal učenjaka, ki je bral debelo knjigo. Pogledal me je in rekel: »Kaj če bi tudi ti vsak dan bral knjige?«

$$E = m \cdot c^2$$

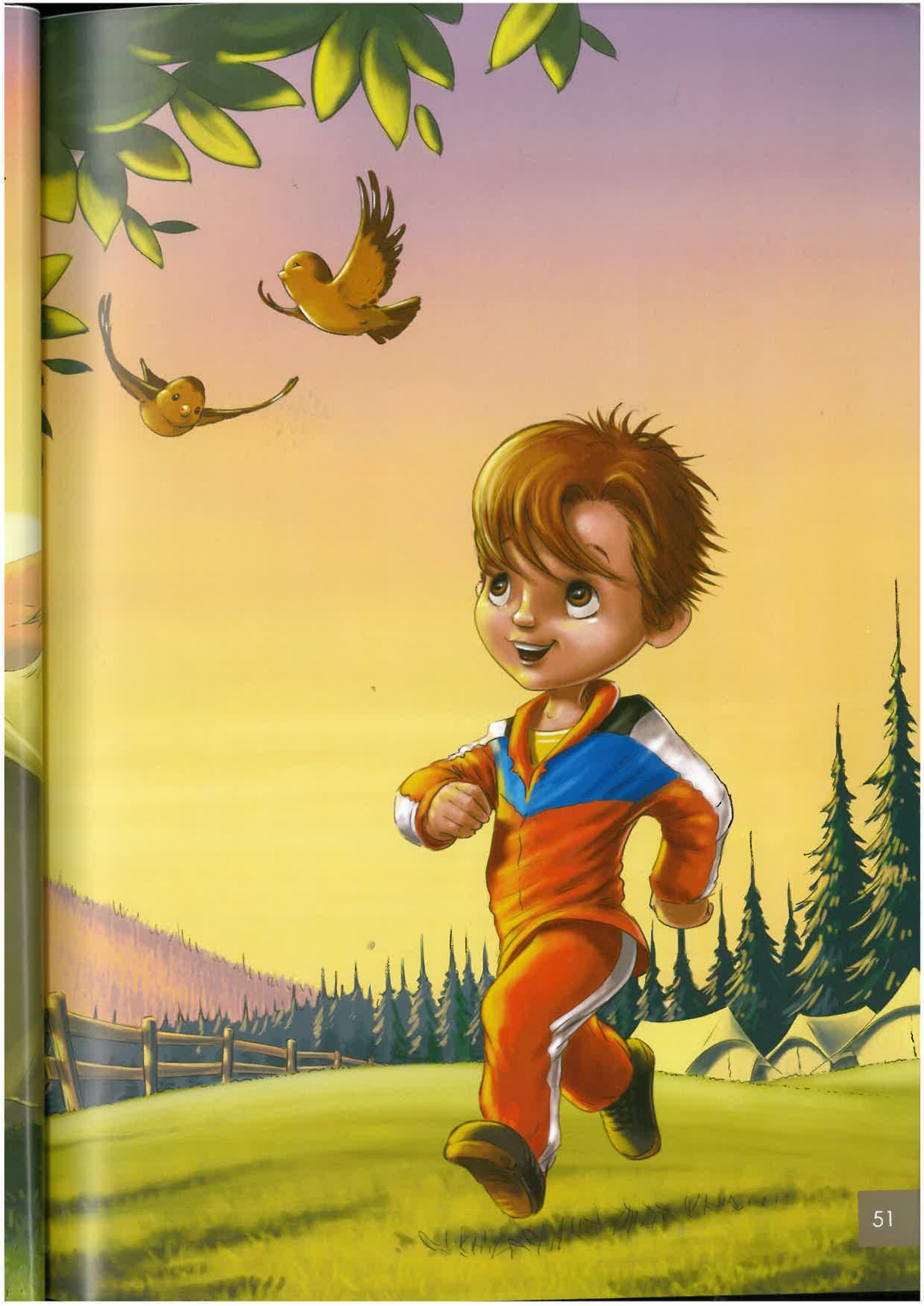
Moja sestra zmeraj najde vse igrače, ko se igra s svojimi prijateljicami. Ko me je videla, da jočem, ker ne najdem svojega priljubljenega avtomobilčka, me je objela in rekla: »Kaj če bi tudi ti vsak dan pospravil svoje igrače?«

An illustration of a man with spiky blonde hair, wearing a white long-sleeved shirt and orange pants, standing in a grassy field at sunset. He is pointing towards a yellow tent. Inside the tent, a young child with brown hair and a blue shirt is peeking out. The background features a forest of evergreen trees and rolling hills under a warm, orange and yellow sky. The man has a confident, slightly smug expression, while the child looks surprised or concerned.

Med počitnicami sem bil zelo utrujen, ker sem hodil pozno spat. Nekega jutra sem videl gibčno gospo, ki je telovadila, še preden so se zbudili prvi ptički. Nisem mogel verjeti svojim očem, da je to možno. Ko je videla, kako se čudim, mi je namignila: »Kaj če bi tudi ti vsak dan šel zgodaj spat?«

Na obisku sem opazil, da naši sosedge zelo hitro pospravijo posodo po večerji. Sosed mi zašepetal na uho: »Kaj če bi tudi ti vsak dan pomagal mami pri gospodinjskih opravilih?«

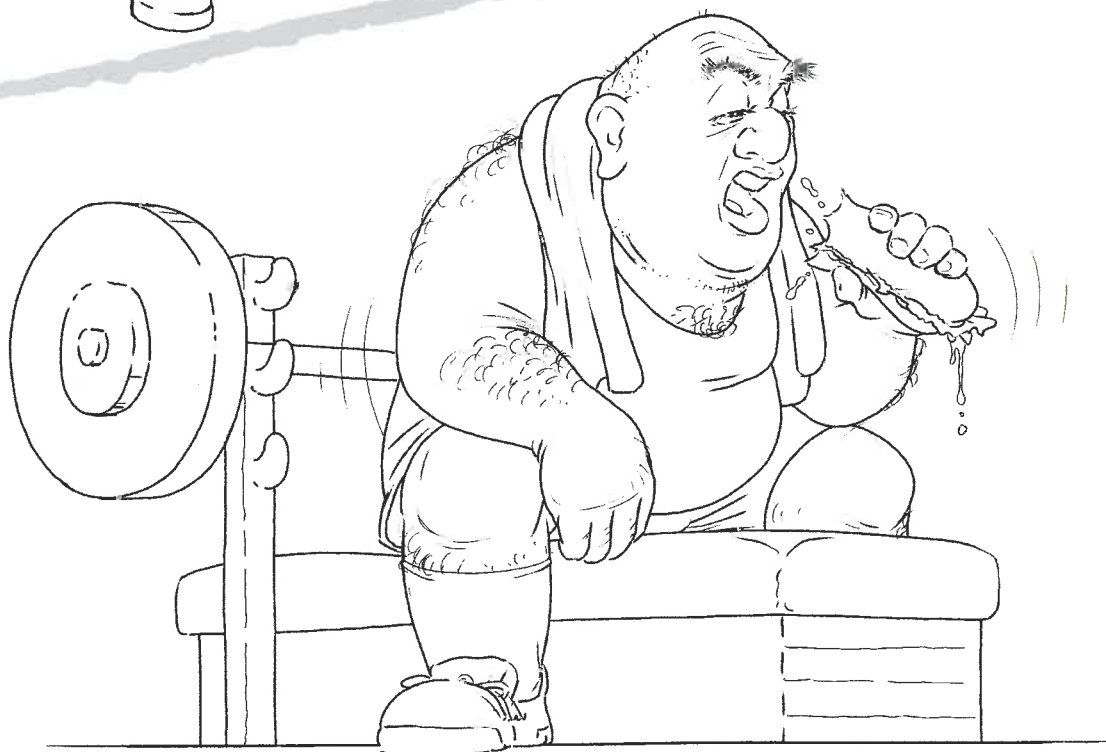
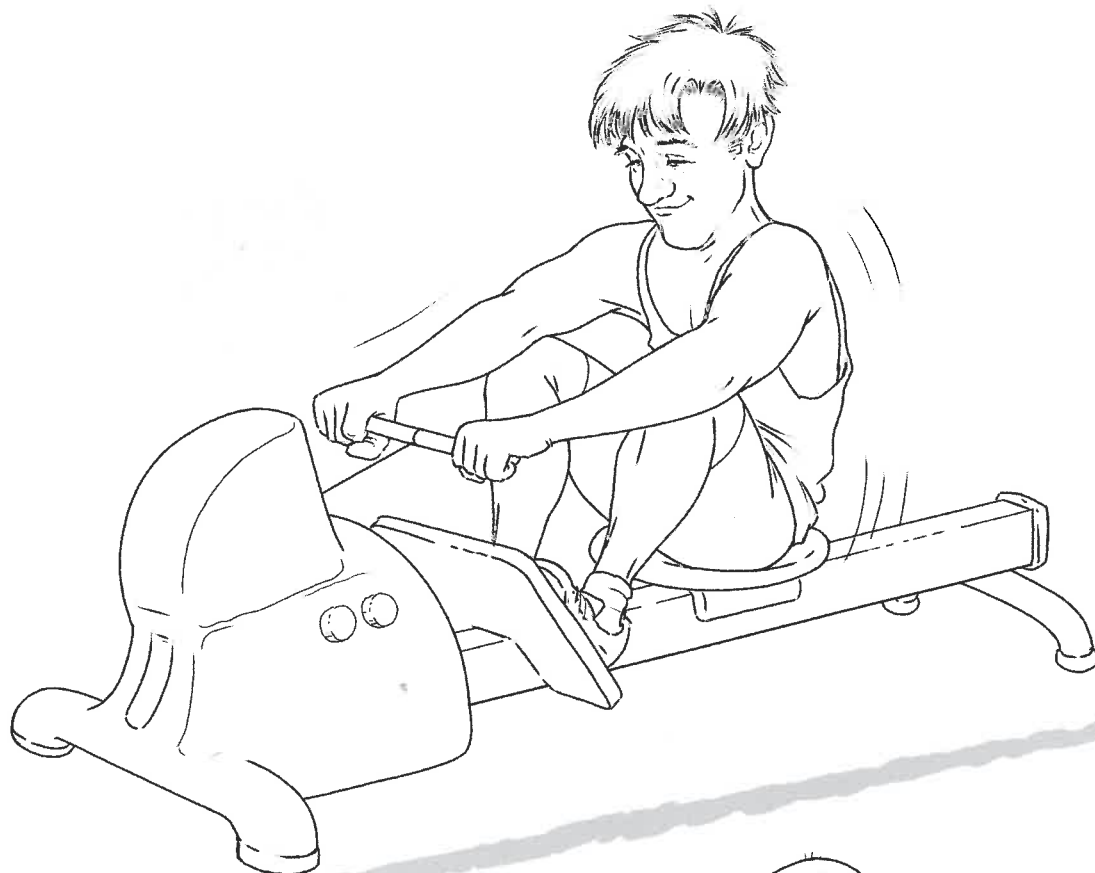

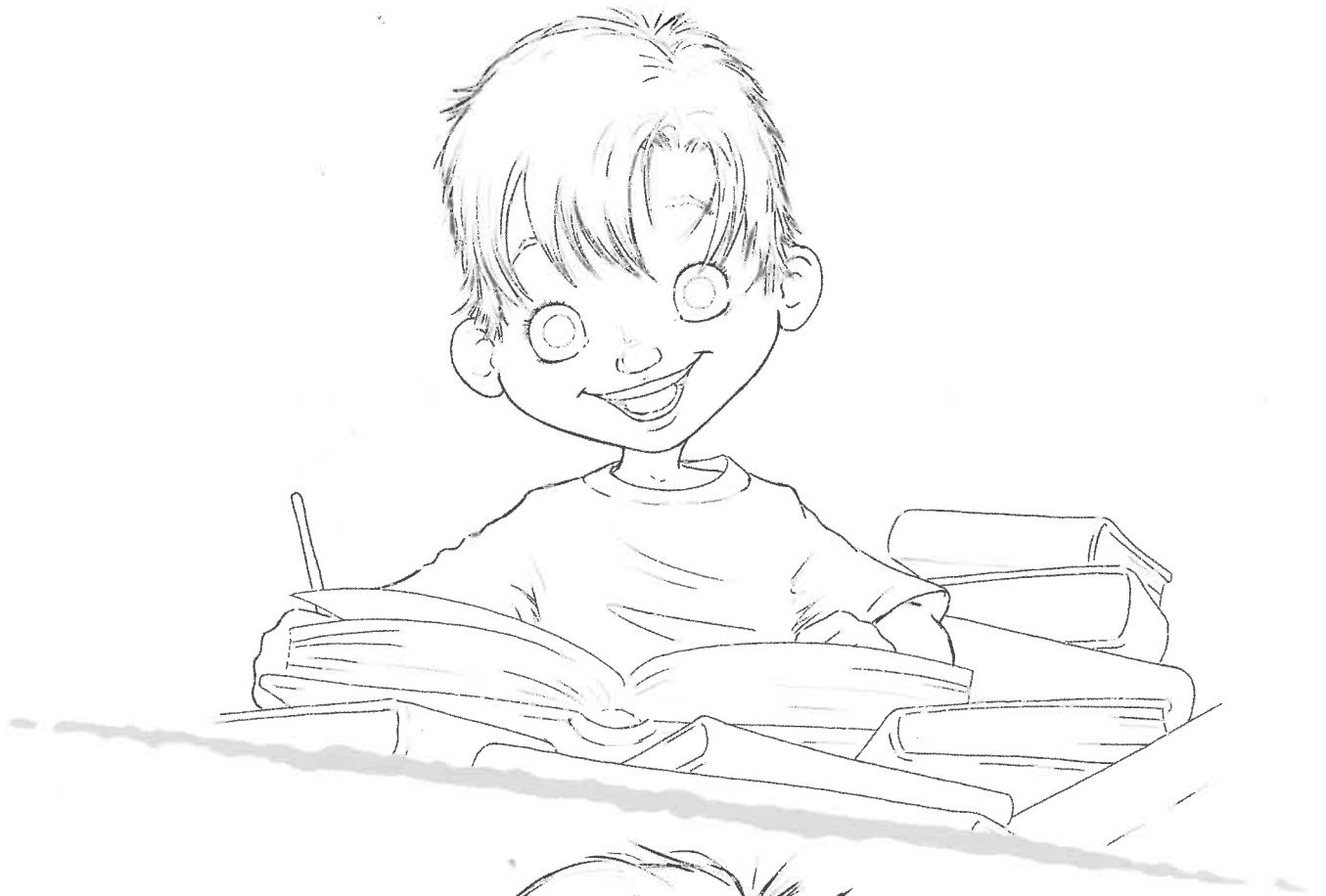

POD ČRTO – NAD ČRTO

Pozorno si oglej spodnje slike in jih pobarvaj. Pripoveduj o tem, kaj je predanost in kaj ni predanost – katero dejanje je pod črto in katero dejanje je nad črto. Pojasni, zakaj meniš, da je eno dejanje pod črto in drugo nad črto.

ZABAVNO RAZGIBAVANJE

ŠPORTNA PANTOMIMA

NAVODILA

Učitelj našteva določene športne aktivnosti, učenci pa morajo s pantomimo ponazarjati gibanje pri tem športu. Vsako aktivnost morajo učenci z gibi ponazarjati 30 sekund. Vse športe ponazarjajo na mestu in se ne gibljejo po razredu.

Metanje na koš.

Serviranje žogice pri tenisu.

Streljanje z lokom.

Tek.

Plavanje.

Metanje žoge v gol pri rokometu.

Serviranje žoge pri odbojki.

Boks.

Smučanje.

Drsanje.

Dvigovanje uteži.

Tek čez ovire.

Nogomet.

Karate.

Hitra hoja.

TUDI JAZ SEM LAHKO PONOSEN

NAVODILA

Vsak izmed nas nosi v sebi veliko dobrega. Žal pa se veliko otrok in mladostnikov zaradi različnih dejavnikov tega ne zaveda. S to vajo jih usmerjamo, da ozaveščajo svoje dobre lastnosti ter postajajo predani svojim ciljem in zdravemu načinu življenja. Presodite, ali se lahko v vaši skupini pogovarjate o odgovorih odprto ali pa je bolje, če učenci naredijo vajo posamezno ali v parih.

Učenci naj dopolnijo spodnje izjave. Glede na specifiko vaše skupine lahko dodate tudi svoje ideje in izjave.

Tudi jaz sem
dobra hči, ker...

Tudi mene
cenijo, ker...

Tudi jaz sem
dober sin, ker...

Tudi jaz sem
dobra učenka, ker...

Tudi jaz sem
pošten, ker...

Tudi jaz sem dobra
prijateljica, ker...

Tudi meni lahko
zaupajo, ker...

Tudi jaz sem dober
prijatelj, ker...

Tudi mene imajo
drugi radi, ker...

Tudi jaz sem dober
brat/sestra, ker...

Ker cenim
življenje, bom...

Zdrav sem
zato, ker...

Tudi jaz sem
lahko srečen/a, ker...

Tudi jaz sem
sposoben/a, ker...

Tudi jaz sem dober
učenec/učenka, ker...

Tudi jaz sem lahko
ponosen/a, ker...

Tudi jaz sem dober
sošolec/sošolka, ker...

TUDI JAZ SEM LAHKO PREDAN

Ljudje, ki niso predani svojim sanjam in ciljem, razmišljajo na naslednji način:

- Rad bi dobro igral kitaro, ampak ne bi veliko vadil.
- Rad bi dobro igral košarko, ampak ne bi vsak dan treniral.
- Rad bi bil v dobri telesni kondiciji, ampak ne bi vsak dan telovadil.
- Rad bi imel odličen uspeh, ampak se ne bi učil.
- Rad bi imel dobro plačo, ampak ne bi delal.

Dokaži sošolcem, kako predan znaš biti, in si izberi eno od spodnjih nalog, ki jo boš izpeljal še danes. Ko se boš odločil, kaj boš danes naredil, stopi pred sošolce in glasno izreci naslednje:

Pred vsemi svečano obljubljam, da bom danes _____

Dajem vam dovoljenje, da me jutri vprašate, ali sem nalogo resnično opravil.

Izberi med naslednjimi nalogami:

- Posesal bom stanovanje.
- Odneseš bom smeti.
- Zložil bom čevlje.
- Očistil bom avto.
- Po večerji bom sam pospravil vso posodo.
- Pobrisal bom tla.
- Pospravil bom svojo sobo, tako da se bo svetila.
- Vse igrače, s katerimi se ne igram več, bom zložil v škatlo in prosil starše, naj jih podarijo otrokom, ki nimajo igrač.
- Vsa oblačila, ki jih več ne nosim in so še v dobrem stanju, bom zložil v škatlo ter prosil starše, naj jih podarijo otrokom, ki nimajo dovolj oblačil.
- Psa bom peljal na sprehod in ga po sprehodu tudi očistil ter počesal.
- Pokosil bom okoli hiše.
- Zalil bom rože.
- Zamenjal bom posteljnino na vseh posteljah.
- Z okenskih polic bom pobrisal prah.
- Vsa oblačila, ki so pripravljena za pranje, bom razvrstil po barvah in dal v pralni stroj.
- Obrisal bom kopalnico po tuširanju.

POGOVOR Z UČENCI

1. Pred skupino vsak učenec pove, kaj je naredil.
2. Kako si se počutil, ko si uspel opraviti nalogo, ki si jo sam izbral?
3. Kaj si opazil pri starših? Kako so se odzvali na to, ko si se odločil opraviti nalogo?
4. Kaj si se naučil iz tega? Kje ti to lahko pride prav?
5. Kaj če bi vsak dan opravil kakšno nalogo? Kaj se bi spremenilo doma?
6. Čemu vse bi lahko bil predan v šoli / vrtcu?

ČEMU SMO LAHKO PREDANI V NAŠEM RAZREDU?

Spodbujanje učencev k predanosti pri nudenju pomoči krepí vezi med njimi in hkrati večá občutek pripadnosti oz. povezanosti z razredom.

NAVODILA

1. Povejte učencem, da vsak v razredu lahko pomembno vpliva k dobremu vzdušju. Nato naštejite nekaj stvari, ki bi jih lahko naredili za boljše vzdušje. Povejte, kaj ste vi pripravljeni narediti.

Primeri:

Obnova starega pohištva.

Plakati z dobrodošlico.

Predpražnik z dobrodošlico.

Mapa in album fotografij za obiskovalce.

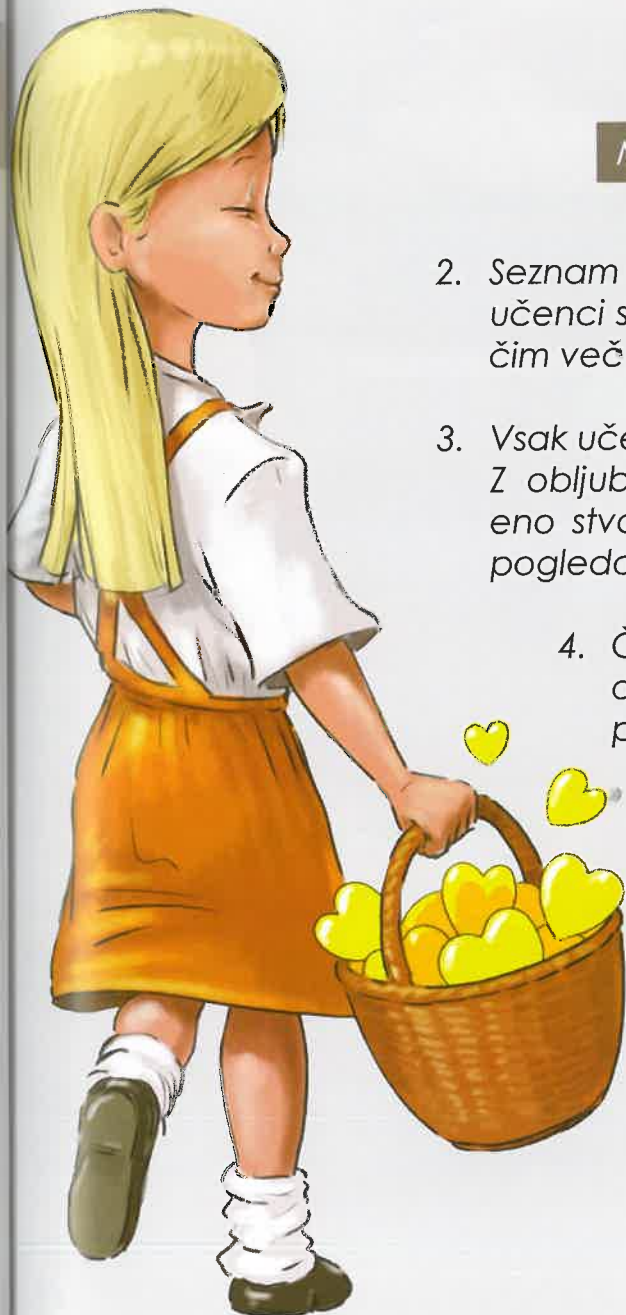
2. Seznam je dolg, kolikor idej imajo učenci, zato naj učenci s pomočjo kreativnega razmišljanja pridejo do čim več dobrih predlogov.
3. Vsak učenec izbere tri stvari, ki jih je pripravljen narediti. Z obljubo se zaveže, da bo izpeljal / uresničil vsaj eno stvar. Dogovorite se za datum, ko boste skupaj pogledali, kako vam je uspelo uresničiti obljube.
4. Če nekdo ni izpolnil svoje obljube, ga ne obsojajte. Raje izrazite radovednost, zanimanje, postavite vprašanje ipd.:

Kako bi ti lahko uspelo?

Potrebuješ kakšno podporo pri uresničevanju svoje obljube?

Bi želel več časa za uresničitev obljube?

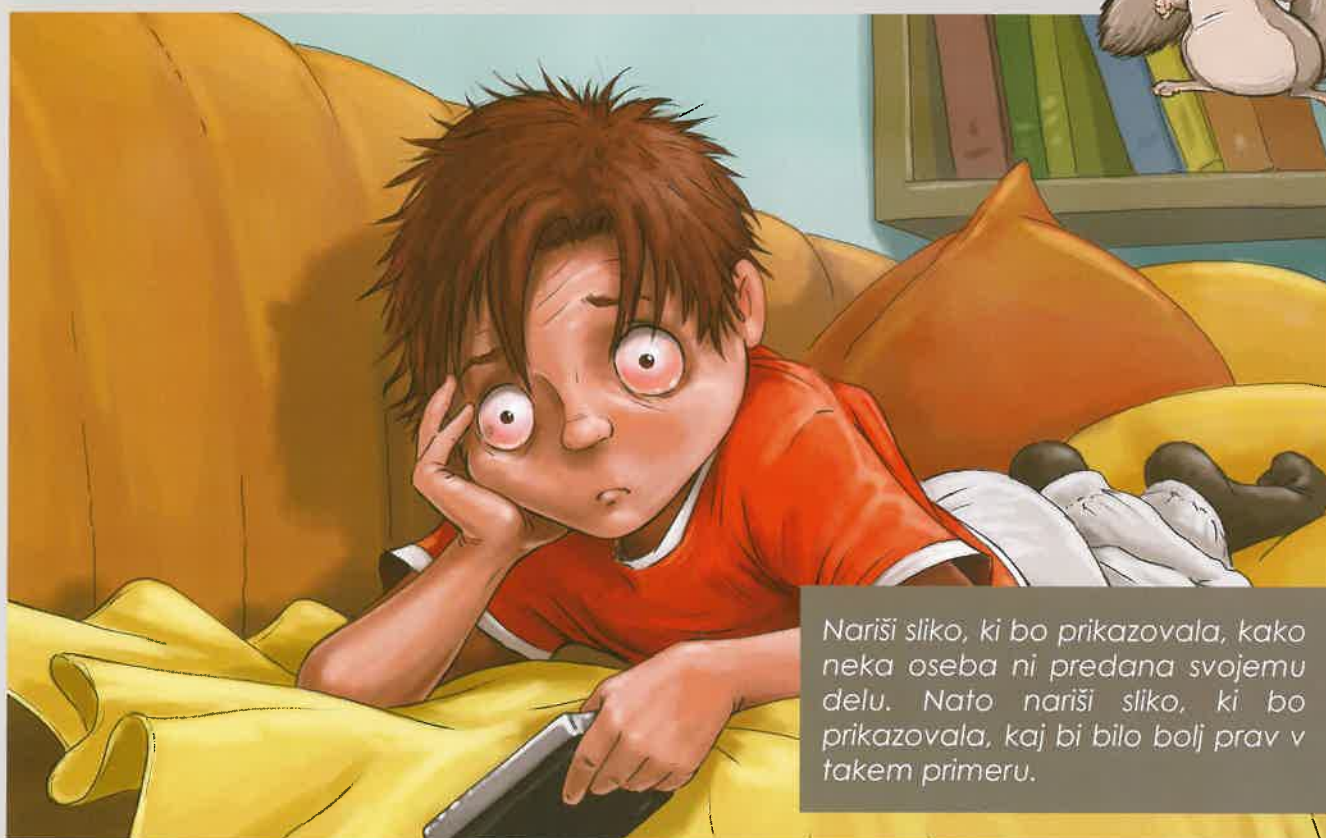
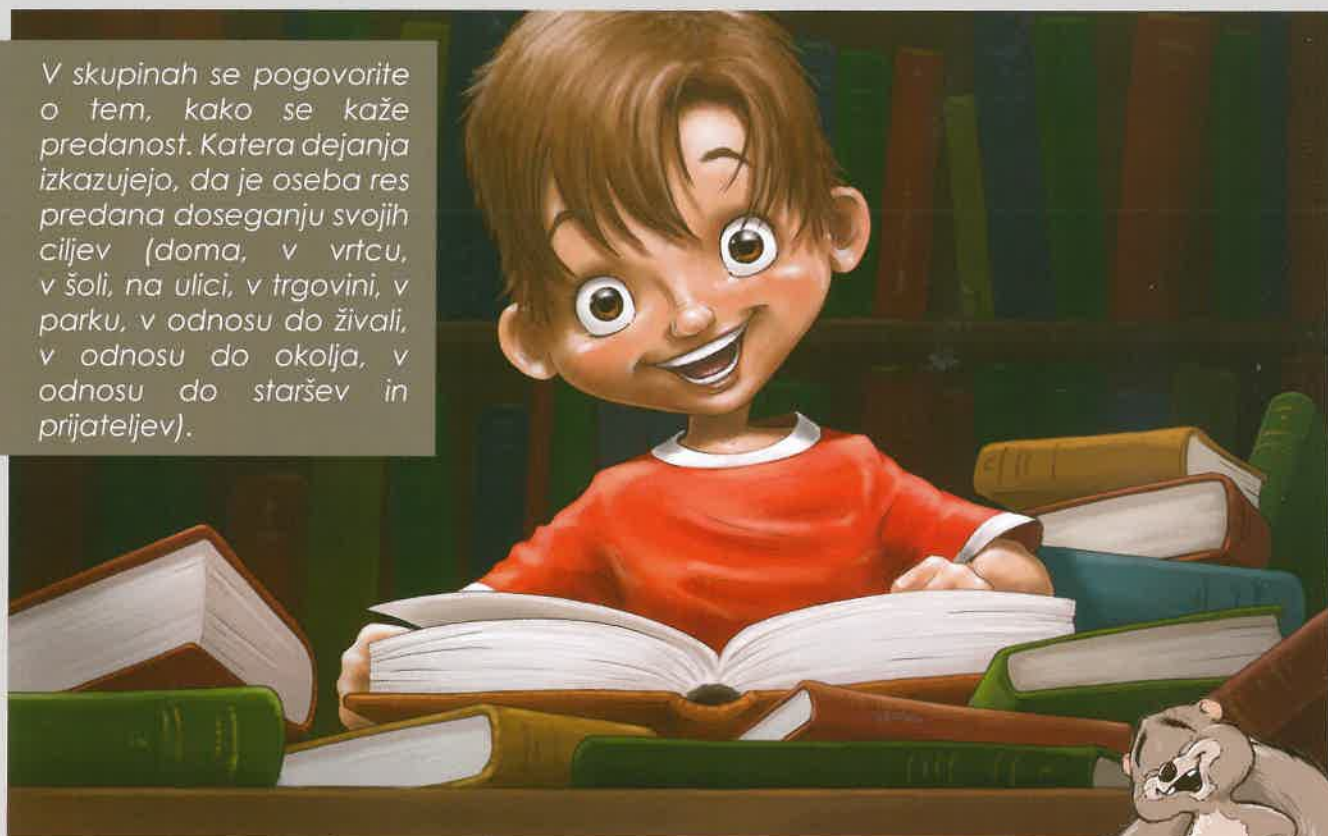
Imaš kakšen drug predlog?

PRIPOVEDUJ IN NARIŠI

V skupinah se pogovorite o tem, kako se kaže predanost. Katera dejanja izkazujejo, da je oseba res predana doseganju svojih ciljev (doma, v vrtcu, v šoli, na ulici, v trgovini, v parku, v odnosu do živali, v odnosu do okolja, v odnosu do staršev in prijateljev).

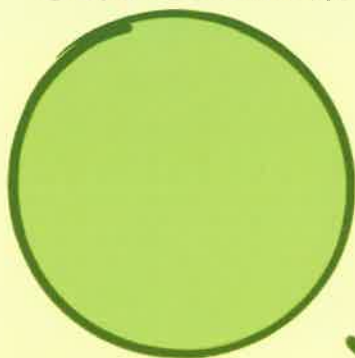
Nariši sliko, ki bo prikazovala, kako neka oseba ni predana svojemu delu. Nato nariši sliko, ki bo prikazovala, kaj bi bilo bolj prav v takem primeru.

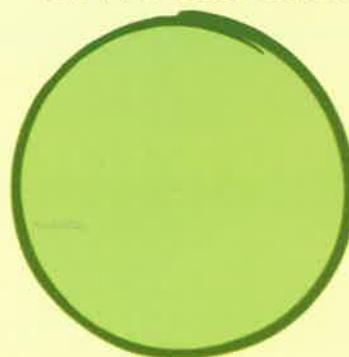
DOMAČA NALOGA

- Ob pobarvanih sličicah pripoveduj staršem o tem, kaj se je Rudi naučil.
- Nauči starše, kaj pomeni beseda predanost in kako se kaže v Rudijevih peripetijah.
- Tvoji starši naj opišejo, kako si oni predstavljajo predanost. Nariši, kar ti bodo opisali. Sliko prinesi v vrtec ali šolo.
- V spodnji okvir nalepi svojo fotografijo (portret) ter nariši ali napiši en cilj (nekaj, kar sem pripravljen narediti), ki mu boš predan in ga boš naredil za okolje, za svoje zdravje, v vrtcu ali šoli in doma.

**V VRTCU ALI ŠOLI
BOM PREDAN...**

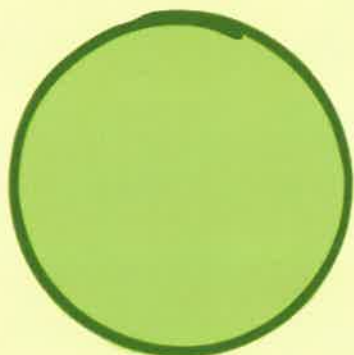

**DOMA
BOM PREDAN...**

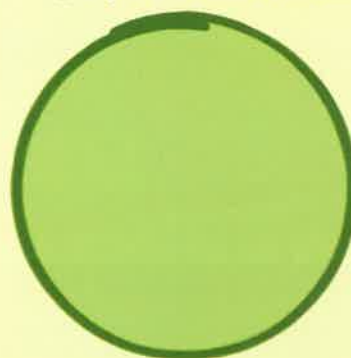

**MOJA
SLIKA**

**V ODNOSU DO
SVOJEGA ZDRAVJA
BOM PREDAN...**

**V ODNOSU DO OKOLJA
BOM PREDAN...**

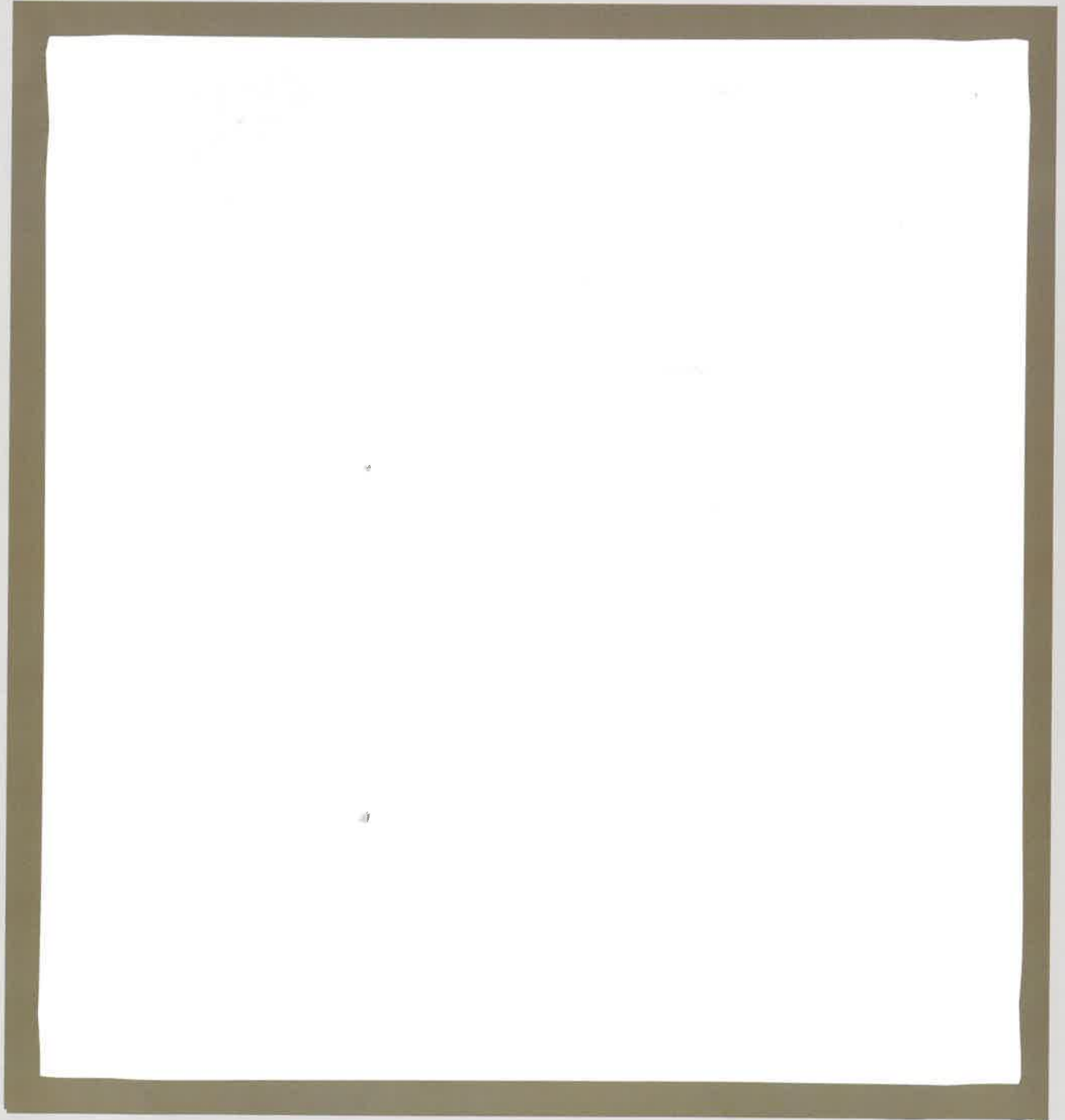

PREDSTAVITEV

NAVODILA

Predstavi sošolcem sliko, ki si jo narisal na podlagi opisa svojih staršev, ter pripoveduj o tem, kar so ti povedali starši.

Predstavi sošolcem svoj miselni vzorec in dejanja, ki jih boš naredil ter jim boš popolnoma predan.

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

Požrešna žaba je požrla vse samoglasnike (A, E, I, O, U). Poišči jih.

Č N J

D R V

B L K

Č L

L S T J

K N J G

P R D N S T

Č V L J

S T Z C

B R N J

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

Nagajivi polh je premetal vse črke v spodnjih besedah. Uredi jih v ustrezno zaporedje in dobi boš besede, ki so uprizorjene na sliki.

CIPAKA

IJGKNA

TRAAV

ČEKNEJDO

ATLAŠK

VEDEMDEK

KZEVEZ

COLIPA

NAKČIELKETS

ZAVA

STELJAPO

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

KAJ SLEDI?

V vsaki vrstici obkroži eno osebo, da dopolniš vzorec.

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

KOLIKO NAS JE?

$5 - \square = \square$

$\square - 2 = \square$

$7 - \square = \square$

+

-

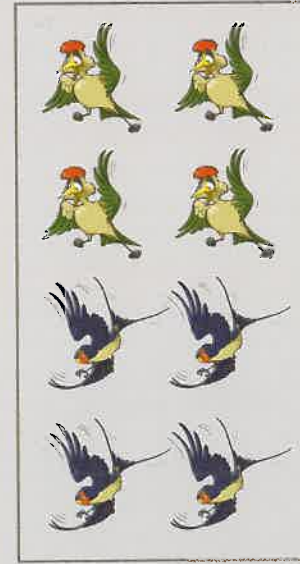
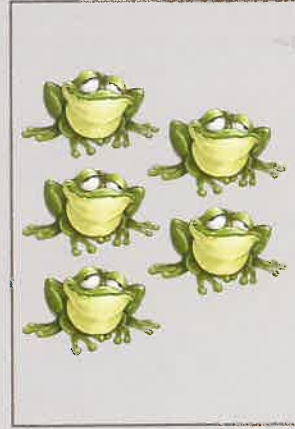
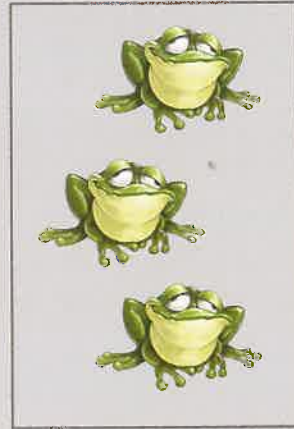

$\square + \square - \square = \square$

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

ZABAVNO ŠTETJE

MATERIAL

- Oštevilčene igralne kocke.
- Skodelica.
- Vsak igralec dobi 5 kovancev (1 cent) ali žetonov.

NAVODILA

1. Učenci sedejo v krog (idealno število v posameznem krogu je med 5 in 8).
2. V sredino kroga postavite skodelico.
3. Po vnaprej dogovorjenem zaporedju igralci mečejo kocko v skladu z naslednjimi pravili:
 - Če vržeš 1, daš kovanec v skodelico.
 - Če vržeš 2, daš en kovanec igralcu na svoji levi strani.
 - Če vržeš 3, daš en kovanec igralcu na svoji desni strani.
 - Če vržeš 4, 5 ali 6, počakaš in ne narediš ničesar.
4. Če ima igralec manj kot 5 kovancev, mora vreči kocko tolikokrat, kolikor kovancev ima. Primer: če ima 3 kovanec, vrže kocko trikrat.
5. Če kdo ostane brez kovancev, je še zmeraj v igri in čaka, ali bo dobil kakšen kovanec od igralcev na svoji levi ali desni strani.
6. Igra se konča, ko ima še samo en igralec vse kovanec. Ta je zmagovalec.

URAVNOTEŽENOST

Otroci, ali ste že slišali kdaj za besedo **uravnoveženost**?

To je še ena težka beseda, ki jo bomo spoznali v tej knjigi in je v življenju zelo pomembna. Na žalost ni veliko ljudi, ki res znajo živeti tako, da bi bilo njihovo življenje uravnoveženo.

Predstavljajte si tehtnico.

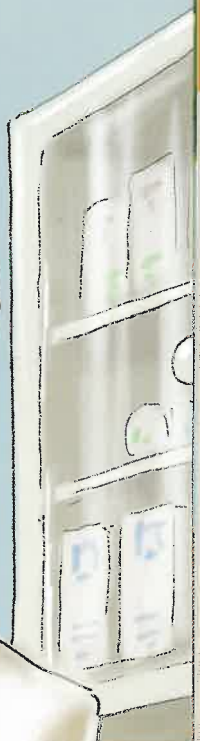
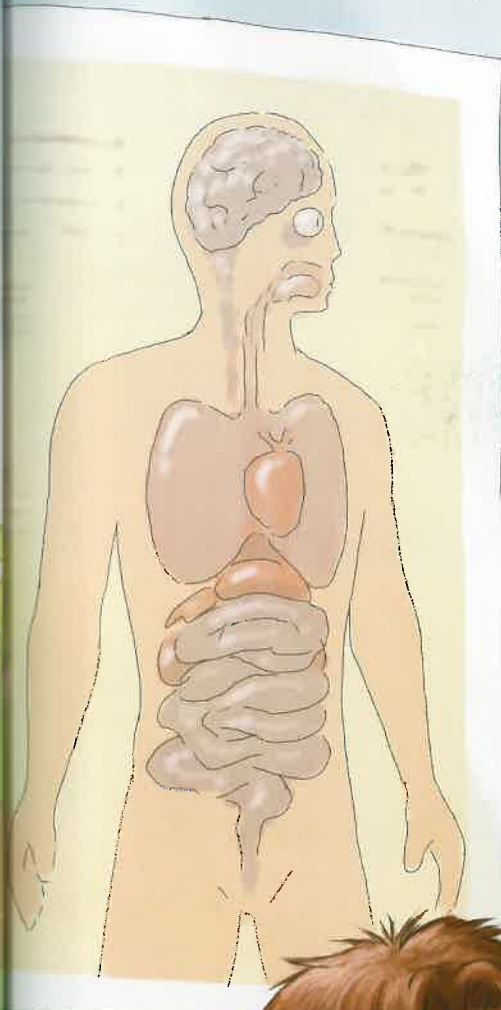
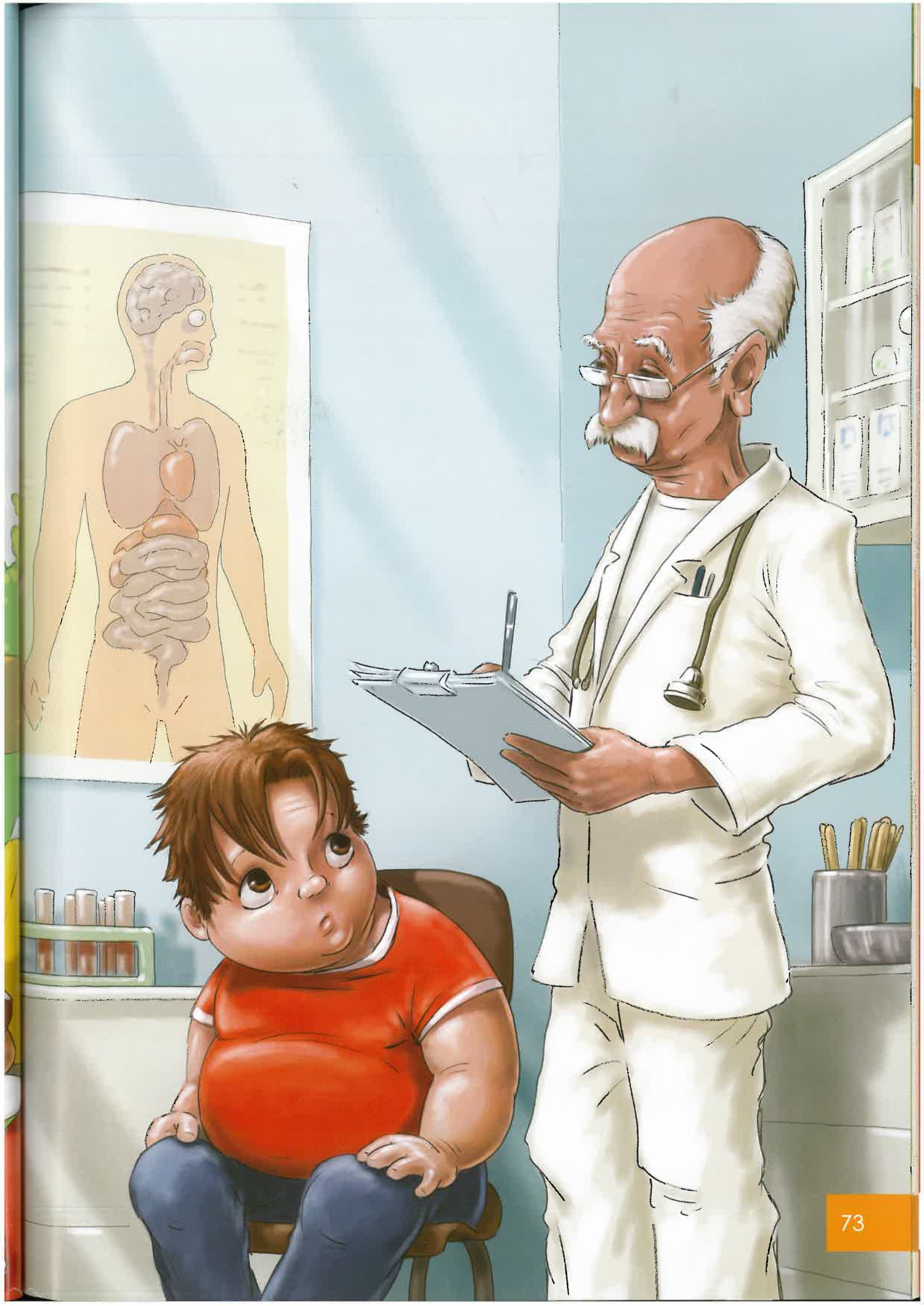
Kaj se bi zgodilo, če bi dali na eno stran velik kamen, na drugo pa droben prstan?

Tehtnica se bi prevesila na eno stran. Ne bi bila v ravnovesju. Podobno je v življenju. Če bi jedli veliko čokolade in nič zelenjave, to ne bi bilo uravnoveženo.

Tako bi slej kot prej zboleli. Zato je za zdravo in uspešno življenje potrebno stvari, ki jih počnemo, in hrano, ki jo jemo, uravnovežiti med seboj. Nič ni narobe, če tu in tam pojedemo kakšen košček čokolade, če vsak dan uživamo veliko zdrave hrane. Nič ni narobe, če tu in tam gledamo televizijo, če se obenem dovolj gibljemo, se igramo s prijatelji in hodimo v naravo. Uravnoveženost pomeni, da vse, kar v življenju počnemo, postavimo v ravnovežje in ne zanemarjamo zdravih stvari na račun nezdravih.

Najraje jem ocvrt krompirček s kečapom, poleg čokolade, seveda. Pravzaprav ne jem ničesar drugega. No, včasih še kaj spijem, ampak samo sok. Kaj če Rudi ne bo nikoli jedel sadja in zelenjave?

Ko zjutraj vstanem in grem v šolo, igram igrice. V šoli med odmori igram igrice. No, velikokrat tudi med poukom. Ko pridem iz šole, igram igrice. Takoj po kosilu igram igrice. Ko grem s prijatelji na igrišče, igram igrice. Po večerji igram igrice. Ko grem spat, se skrijem pod odejo in igram igrice, dokler ne zaspim. Tudi na stranišču igram igrice. Kaj se bo zgodilo, če bo Rudi nadaljeval s tem?

Ko sem na igrišču, opazujem prijatelje, kako se preganjajo za žogo. Jaz pa najraje sedim. Če sem čisto iskren, tudi drugje najraje sedim. Ko se zbudim, sem tako utrujen, da se moram takoj usesti. Med poukom sedimo in zato komaj čakam, da pride šolski odmor, ko se lahko malo spočijem in sedem. Kakam vsaj eno uro, ker je tako fino malo bolj dolgo sedeti. In ko smo bili na morju, so vsi plavali, jaz pa sem malce sedel in počival po napornem sedenju v tem letu. Kaj se bo zgodilo, če se Rudi ne bo gibal?

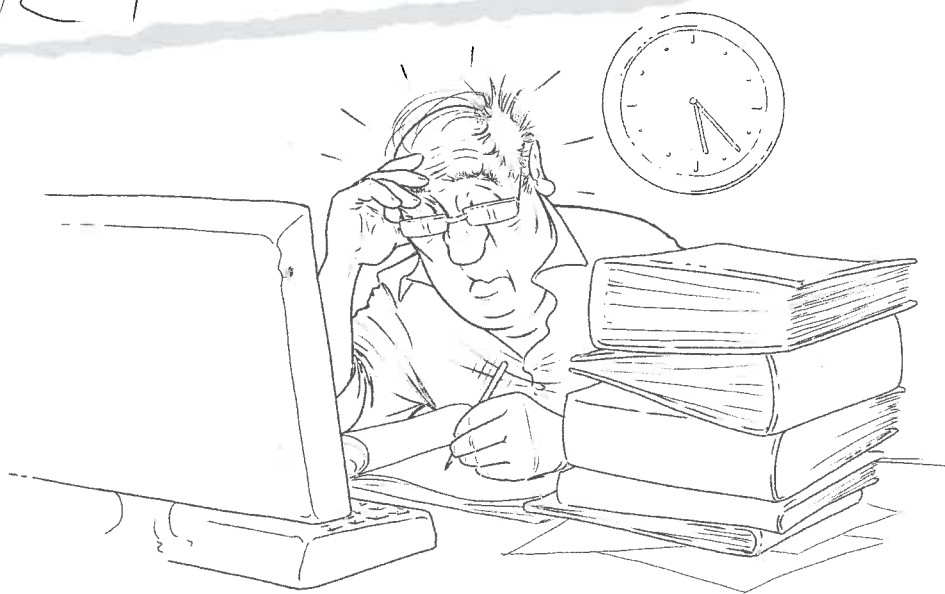

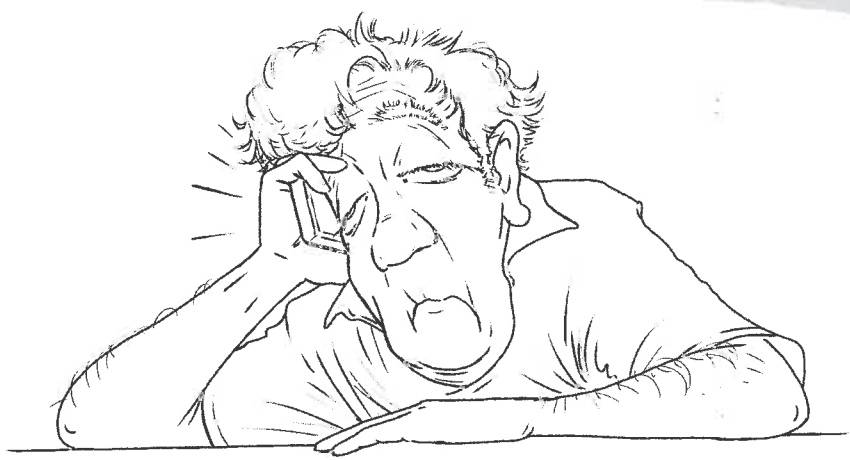
POD ČRTO – NAD ČRTO

Pozorno si oglej spodnje slike in jih pobarvaj. Pripoveduj o tem, kaj je uravnoteženost in kaj ni uravnoteženost – katero dejanje je pod črto in katero dejanje je nad črto. Pojasni, zakaj meniš, da je eno dejanje pod črto in drugo nad črto.

ZABAVNO RAZGIBAVANJE

KOT DA...

NAVODILA

Učitelj prebere učencem navodila in učenci se vedejo, kot da...

Pri vsakem ukazu se učenci vedejo »kot da...« 20 do 30 sekund.

UKAZI

Teci na mestu, kot da te lovi velik in krvoločni medved.

Hodi po razredu, kot da hodiš skozi gost čokoladni puding.

Skači na mestu, kot da si pokovka, ki so jo ravnokar spekli in skače iz posode.

Stegni se, kot da loviš balone po zraku.

Barvaj navidezno steno pred seboj, kot da imaš čopič pritrjen na glavi.

Plavaj, kot da plavaš v velikem bazenu polnem medu.

Premikaj noge po tleh, kot da drsaš po ledu.

Tresi svoje telo, kot da si moker kuža.

Skači na mestu, kot da stojiš na vroči žerjavici.

Upogibaj se v kolenih, kot da si prožna vzmet.

Skači na mestu, kot da si žaba.

Teci na mestu, kot da tekmuješ na atletskem tekmovanju.

KAKO URAVNOTEŽEN SEM?

Ljudje opravljamo različne poklice, ker imamo različne interese in potrebe. Nekateri od teh pa so skupne vsem. Vsem na primer je pomembno zdravje in vsi sprva hodimo v vrtec ter kasneje v šolo, vsi imamo svoje družine, vsi moramo jesti, če želimo preživeti in tako bi lahko nadaljevali do večera in še dlje. Uspešni ljudje vsak dan razmišljajo o tem, kako uravnotežiti ta področja med seboj. Če ne jemo zelenjave, ker smo pojedli preveč sladkarij, se nam bo to slej kot prej poznalo na zdravju.

V spodnji preglednici označi, kako uravnotežen si.

Pri ocenjevanju vpiši X v ustrezni okvirček, pri čemer upoštevaj spodnjo legendo

NIKOLI

REDKO KDAJ

VEČKRAT

ZELO POGOSTO

MOJA
PODROČJA

Jem raznovrstno hrano, kar pomeni, da jem tudi veliko zelenjave in zelo malo sladkarij.

Ustrezno skrbim za svoje telo, kar pomeni, da se veliko igram na prostem, tečem in telovadim.

KAKO URAVNOTEŽEN SEM?

Skrbim za svoje stvari in redno pospravljam svojo sobo ter igrače.

Redno si čistim zobe in si umivam roke pred in po vsakem obroku.

Berem in gledam tudi knjige. Svojega prostega časa ne preživljam kar naprej ob televiziji in računalniku.

S prijatelji znam mirno reševati spore.

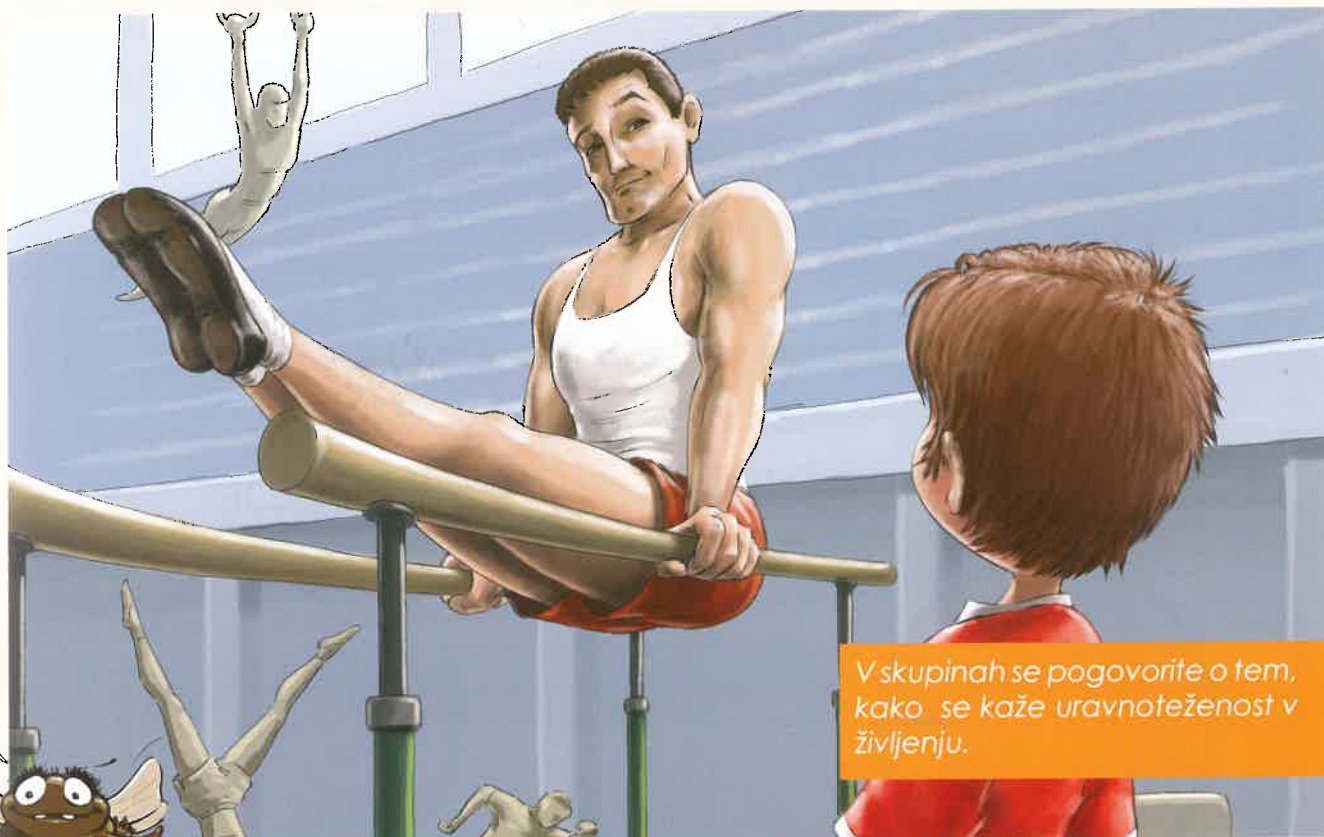
S prijatelji se veliko igram na prostem in igre si znamo izmisliti tudi sami.

Doma pomagam pri družinskih opravilih (pospravljam stanovanje, umivam posodo, odnašam smeti...).

S starši, brati ali sestrami znam mirno reševati spore.

PRIPOVEDUJ IN NARIŠI

V skupinah se pogovorite o tem, kako se kaže uravnoteženost v življenju.

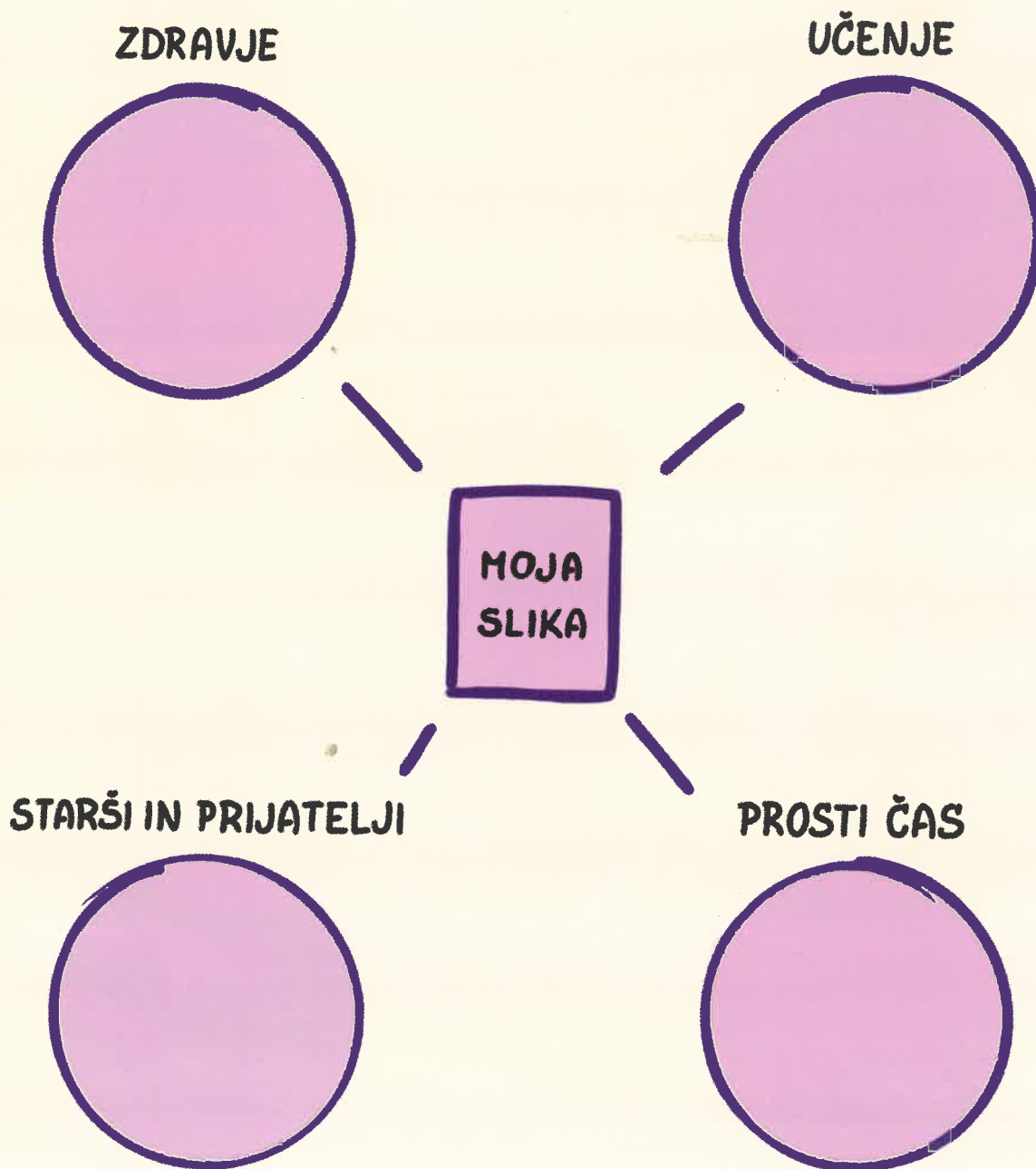

Nariši sliko, ki bo prikazovala, kako neka oseba ne živi uravnoteženo. Nato nariši sliko, ki bo prikazovala, kaj bi bilo v tem primeru bolj prav.

DOMAČA NALOGA

- Ob pobarvanih sličicah pripoveduj staršem o tem, kaj se je Rudi naučil.
- Nauči starše, kaj pomeni beseda uravnoteženost in kako se kaže v Rudijevih peripetijah.
- Tvoji starši naj opišejo, kako si oni predstavljajo uravnoteženost v življenju. Naj ti povedo, kako oni ob službenih obveznostih skrbijo za uravnoteženost. Nariši, kar ti bodo opisali. Sliko prinesi v vrtec ali šolo.
- V spodnji okvir nalepi svojo fotografijo (portret) ter nariši ali napiši, kaj vse boš počel za svoje zdravje, učenje, odnose s starši, odnose s prijatelji in svoj prosti čas, da boš dosegel uravnoteženost v svojem življenju.

PREDSTAVITEV

NAVODILA

Predstavi sošolcem sliko, ki si jo narisal na podlagi opisa svojih staršev, ter pripoveduj o tem, kar so ti povedali starši.

Predstavi sošolcem svoj miselni vzorec in dejanja, ki jih boš naredil, da boš živel uravnoteženo življenje.

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

Režrešna žaba je požrla vse samoglasnike (A, E, I, O, U). Poišči jih.

Z S T V

R V N T Ž N S T

Z M G V L C

N V J Č

P K L

T K M V N J

T R N N G

M D L J

Z M G V L N
S T P N C

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

RIME

Poišči rime za naslednje besede
in si pri tem pomagaj s sličicami.

NIMA BOLH.

KRAJEC

ŠTRUCA

JEREBICA

BABA

KRALJICA

BARÓNICA

LUŽA

KRAGULJČEK

VOLNA

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

PREŠTEJ IN POVEŽI

4

6

9

8

5

7

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

PREŠTEJ, IZRAČUNAJ IN POVEŽI

$2 + 5$

$3 + 5$

$8 - 3$

$2 + 7$

$9 - 3$

$9 - 5$

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

POIŠČI VZOREC IN SE NAUČI MNOŽITI

Lastovka ima na nogi 4 kremplje.
Koliko jih ima na obeh nogah skupaj? _____

ŠTEVILO NOG	1	2
ŠTEVILO KREMLJEV	4	

Deklica ima v košari 3 srčke.
Koliko srčkov imajo v košari 4 deklice skupaj? _____

ŠTEVILO DEKLIC	1	2	3	4
ŠTEVILO SRČKOV	3			

Ena deklica ima na plašču 5 gumbov.
Koliko gumbov imajo 3 deklice skupaj? _____

ŠTEVILO DEKLIC	1	2	3
ŠTEVILO GUMBOV	5		

En kuža ima štiri tačke.
Koliko tačk ima 5 kužkov skupaj? _____

ŠTEVILO KUŽKOV	1	2	3	4	5
ŠTEVILO TAČK	4		12		

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

KOLIKO KAŽEJO KAZALCI?

12 : 05

:

:

:

:

:

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

ZMAGOVALNA STRATEGIJA

Sprva se bo igra zdela kot preprosta igra štetja. V resnici je v ozadju točno določena strategija, ki lahko pomaga vsakemu, da je zmeraj zmagovalec v tej igri. Učenci, ki najdejo strategijo, postanejo zvezde, saj zmeraj zmagajo.

Vsak učenec naj poišče 15 malih predmetov, kot so gumbi ipd.

Ko pride učenec na vrsto, lahko odvzame s svojega kupčka 1 ali 2 predmeta. Učenci se izmenjujejo v določenem zaporedju, npr. v smeri urinega kazalca.

V igri izgubi učenec, ki vzame zadnji predmet (recimo gumb).

Sčasoma lahko naučite učence eno od strategij, ki bo povečala verjetnost, da bodo zmagali. Ena od teh je, da učenec zmeraj, kadar je na vrsti, pusti 13, 10, 7, 4 ali 1 predmet na kupčku.

Igro lahko nadgradite z večjim številom predmetov ali pa tako, da dovolite, da s kupčka jemljejo tudi 3 predmete hkrati.

NAVODILA

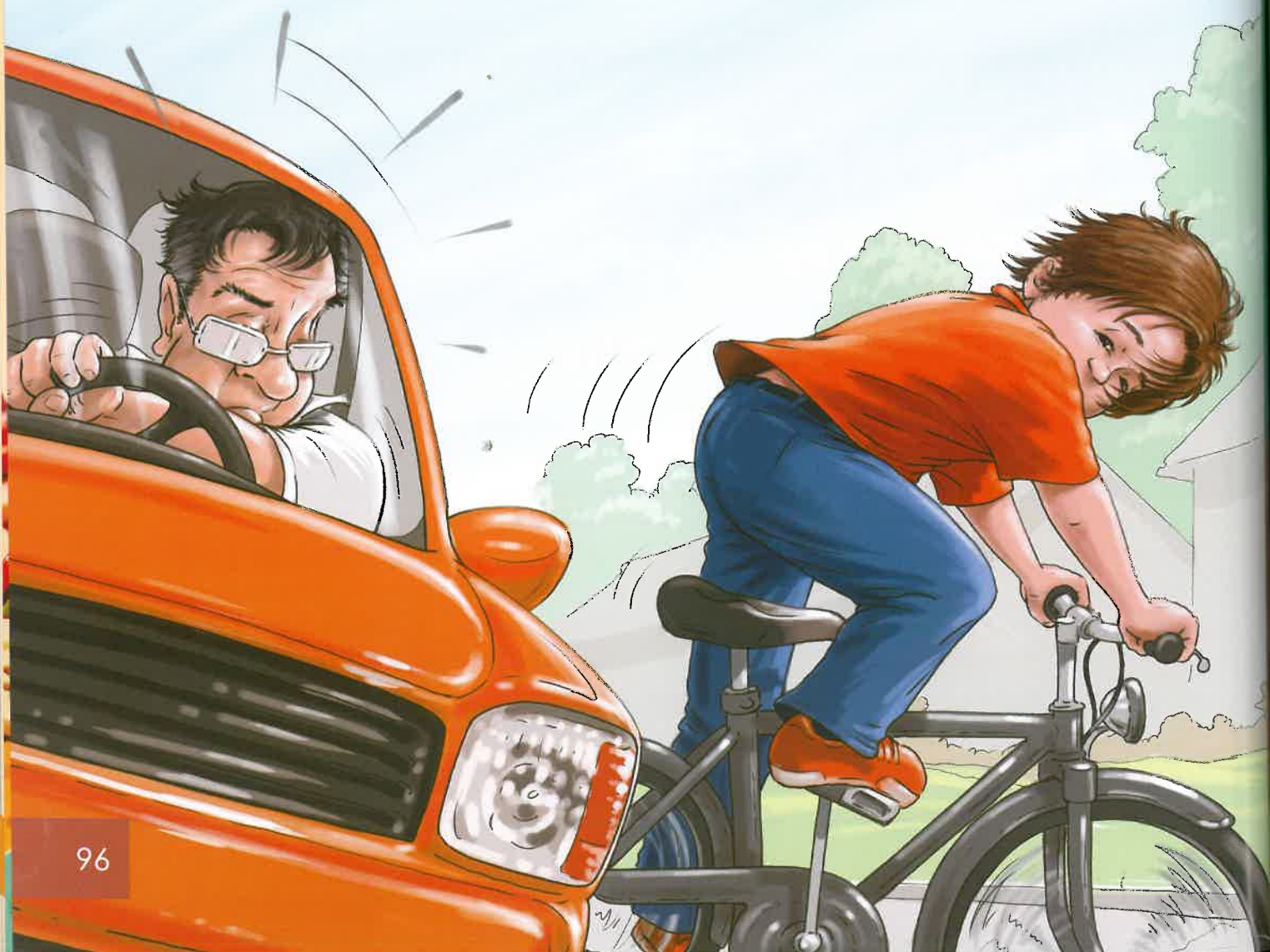

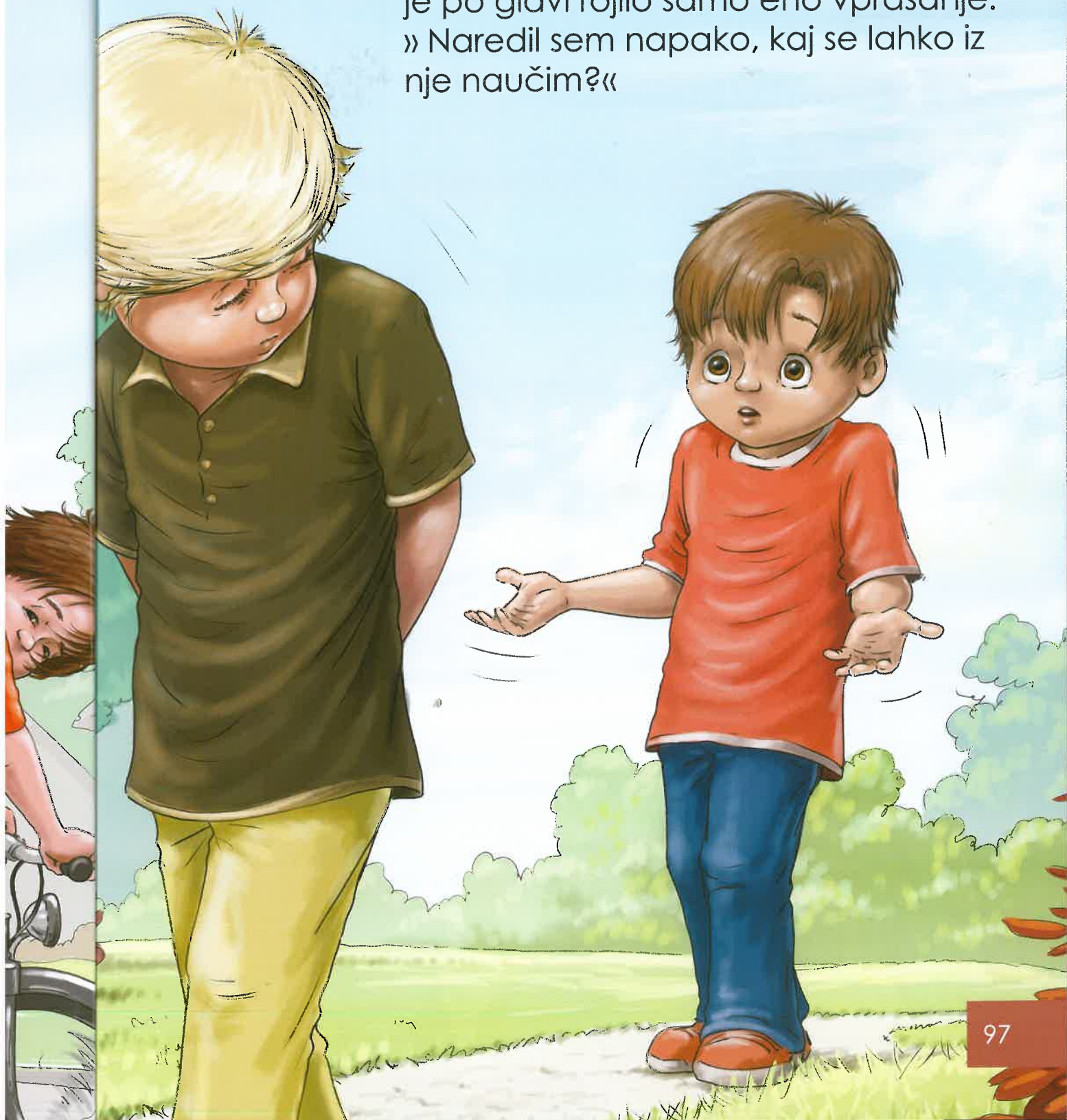
IZ NAPAK SE LAHKO UČIMO

Nekaterim ljudem se zdi, da se je svet podrl, če naredijo napako. Takrat mislijo, da so neumni, nesposobni in se, v najslabšem primeru, naloge sploh ne lotijo več. Zato se iz svojih napak ne morejo učiti. Pa vendar, napake so tukaj zato, da nam povedo, kaj smo naredili narobe in kako bi lahko to naslednjič naredili drugače, da bomo lahko napredovali in se izboljšali. Brez napake ni uspeha. Ljudje se skozi napake učimo. Če ni napak, ni učenja. Če ni učenja, pa ni rasti in s tem ne dosegamo zastavljenih ciljev.

Nekoč sem s kolesom zapeljal na cesto, ne da bi pogledal levo in desno. Imel sem veliko srečo, da me voznik ni povozil. Vprašal me je: »Kaj če se ne bi nič naučil iz te napake?«

Zadnjič sem prijatelju rekel nekaj grdega. Bil je zelo žalosten. Ko sem videl, kakšno napako sem naredil, mi je po glavi rojilo samo eno vprašanje: »Naredil sem napako, kaj se lahko iz nje naučim?«

Ko smo pri matematiki pisali test, se nisem učil. Objokan sem sedel na hodniku in gledal v rdečo enko. Učiteljica me je vprašala: »Kaj če se ne bi nič naučil iz te napake?«

SPOZNAJMO SRCE

NAVODILA

Učitelj se najprej z učenci pogovori o srcu:

- Kje se nahaja srce? Leva stran prsi.
- Kako veliko je? Kot pest.
- Kaj je naloga srca? Da črpa kri po telesu, kar je nujno za naše preživetje.
- Kaj krepi naše srce? Tek, plavanje, zdrava prehrana itd.
- Kaj slabi naše srce? Nedejavnost, kajenje, nezdrava prehrana itd.

Po pogovoru učitelj izreče zdravo ali nezdravo navado. Če izreče zdravo navado, ki krepi naše srce, učenci skočijo v zrak. Če izreče nezdravo navado, ki slabi naše srce, učenci padejo na tla.

NAVADE

Kolesarjenje.

Pica.

Sprehajanje psa.

Cigareta.

Ples.

Tek.

Rolanje in drsanje.

Sedenje za računalnikom.

Tenis.

Pitje alkohola.

Hoja po stopnicah.

Vožnja z dvigalom.

Smučanje.

Čips in bomboni.

Igranje nogometa.

Lenarjenje.

Plavanje.

KAJ SEM SE NAUČIL IZ SVOJIH NAPAK

NAMEN

Učenci razmišljajo, kaj so se naučili iz svojih napak. Z učenci se pogovorite o pomenu vztrajnosti in o odkritjih, do katerih so prišli zaradi lastnih napak.

NAVODILA

1. Povejte učencem, da nekateri ljudje delajo napake in se sčasoma nehajo truditi. Drugi pa vidijo napake kot priložnost za odkrivanje drugačnih, boljših načinov, da nekaj naredijo.
2. Učenci se naj spomnijo vsaj petih stvari, pri katerih so bili neuspešni. Nato naj povedo, kaj so se iz tega naučili in pojasnijo, kaj bodo naslednjič storili za doseganje svojega cilja.

Nekoč mi ni uspelo

Naučil sem se, da

Naslednjič bom

Včasih se otroci težje domislijo svojih napak. Učitelj lahko pomaga s kakšnim osebnim primerom, ki ga pove skozi zgodbo. Napake, ki jih lahko navedemo kot primere, so lahko manjše / vsakdanje, kot je na primer neopravljena domača naloga ali spor z bratom, do večjih napak, kot so kraja, pretep ali skok v vodo, ne da bi prej preverili globino.

KAJ BI LAHKO SPREMENILI?

Ljudje pogosto delamo stvari na enak način in niti pomislimo ne, da bi bilo dobro kdaj narediti kakšno spremembo. Doma se včasih zgodi, da kuha zmeraj samo mama, avto čisti zmeraj samo očka in psa vodi na sprehod samo sestra. V vrtcu ali šoli pa se rado zgodi, da se igramo samo z določenimi prijatelji, medtem ko druge niti ne povabimo k igri.

Kadar počnemo zadeve na vedno enak način in nas to ne pripelje do boljših rezultatov, bi bilo dobro narediti spremembo. Kaj se bo zgodilo, če bo zmeraj kuhala samo mama ali pa če bo avto čistil zmeraj samo očka? Ali jima lahko zmanjka energije za druge reči? Morda bo mama kdaj preveč utrujena za igro z otroki ali pa za sprehod po parku?

Če starši ali učitelji spregledamo, da nekaj počnemo na enak način, ste nam lahko otroci v pomoč in nas spomnite, kaj bi bilo dobro spremeniti.

V spodnji razpredelnici napišite ali narišite vse tisto, kar počnete doma na enak način. Dodajte predloge za spremembe. Zgledujte se po primeru v razpredelnici.

Kaj počnemo v naši družini na enak način in smo zato manj učinkoviti?

Primer:
Zmeraj kuha samo mama.

Predlagamo naslednje spremembe:

Primer:
Skupaj bomo naredili urnik in si razdelili, kateri dan bo kdo kuhal. Kdor ne zmore kuhati sam, bo dobil zadolžitve, ki jih zmore sam opraviti med kuhanjem.

Dogovorite se, na kak način bi lahko drug drugega spoštljivo opomnili, kadar ne izpolnjujete zadanih ciljev. Pomagajte drug drugemu, da boste dosegli odličnost.

MISELNA NARAVNANOST

NAMEN

Učenci se miselno postavijo v vlogo uspešnega učenca. S tem razvijajo sposobnost vizualizacije in razvijanja pozitivne miselne naravnosti. Umski trening učinkovito spodbuja posameznikove potenciale. Uspešni ljudje imajo pred seboj jasno zastavljene cilje in so si sposobni natančno predstavljati korake, ki jih peljejo k doseganju teh ciljev. Učenec, ki si niti predstavljati ne more, kako bi bilo, če bi bil uspešen, že na začetku zmanjšuje verjetnost, da bo izkoristil svoje potenciale. Razvijanje takšne miselne naravnosti je še posebej pomembno takrat, ko naredimo kakšno napako, dobimo slabo oceno idr. Napake imajo zunanje in notranje posledice. Notranje posledice so tiste, ki ostanejo in so vezane na naše misli ter predstavo o samem sebi. Zato spodbujajte učence, da miselno vadijo in razvijajo pozitiven odnos do življenja in dela.

1. Učence razdelite v skupine od 4 do 6. V skupinah si naj predstavljajo, da ima vsak izmed njih um brez meja, da se z lahkoto uči in da ima najboljše rezultate. Piše hitro in brez težav, kar učitelj razlaga, si brez težav zapomni, pri vseh predmetih dobesedno blesti. Skupaj odgovorijo na naslednja vprašanja.
 - Kje v razredu bi sedel?
 - Kakšna bi bila tvoja telesna drža med poukom?
 - Kako bi bil oblečen?
 - Kako bi si zapisoval snov?
 - Kako bi opravljal naloge?
 - Kako se bi pogovarjal z učiteljem?
 - Kako bi urejal svoje zapiske?
 - Kdaj bi delal domače naloge?
 - Kako bi si uredil prostor za učenje?
2. Učenci naj odgovorijo, katere stvari bi jih motile pri učenju.
3. S pomočjo tehnik kreativnega razmišljanja odstranite te motnje oz. poiščite rešitve zanje.
4. Igra vlog. Učenci ostanejo v svojih skupinah. En izmed učencev pripravi triminutni govorni nastop na katerokoli temo, ostali pa igrajo učence, ki se vedejo v skladu s prejšnjimi odgovori. Ko zaključijo, se pogovorijo o izkušnjah, ki so jih pridobili. Kaj so se naučili iz te dejavnosti?
5. Igro vlog razširite tako, da vi izpeljete učno uro, učenci pa se vedejo v skladu s prej navedenimi odgovori.
6. Po takšni učni uri izpeljete razredni sestanek, na katerem se pogovorite o tem, kako se jim je zdelo, ko so tako aktivno sodelovali. Uvide, ki so jih dobili, razširite – posplošite:
 - Kaj ste se naučili?
 - Kje bi to lahko uporabili?
 - Kje še? (Imejte v mislih, da so te veščine prenosljive na katerokoli področje življenja!)
 - Predstavljajte si, kakšne odnose bi imeli z ostalimi učitelji, če bi se vedli v skladu s tem, kakšne rezultate bi dosegali, koliko prostega časa bi vam ostajalo... naj se učenci razgovorijo.

PRIPOVEDUJ IN NARIŠI

V skupinah nanizajte čim več primerov, ko je kdo naredil napako in jo je potem tudi popravil. Nanizajte tudi čim več načinov, kako lahko popravimo storjene napake.

Nariši sliko, ki bo prikazovala eno dejanje, ko je oseba popravila svojo napako.

Kako vpliva na druge, kadar ne popravimo svoje napake. Nanizajte čim več primerov.

Nariši sliko, ki bo prikazovala eno dejanje, ko oseba ni popravila svoje napake.

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

Požrešna žaba je požrla vse samoglasnike (A, E, I, O, U). Poišči jih.

N V R N S T

Z
N P K
S
Č M

V T M B L

N P K
S

P R M T

Z T

D

J H

P R M T N
P R V L

P P R V M

P R V D N S

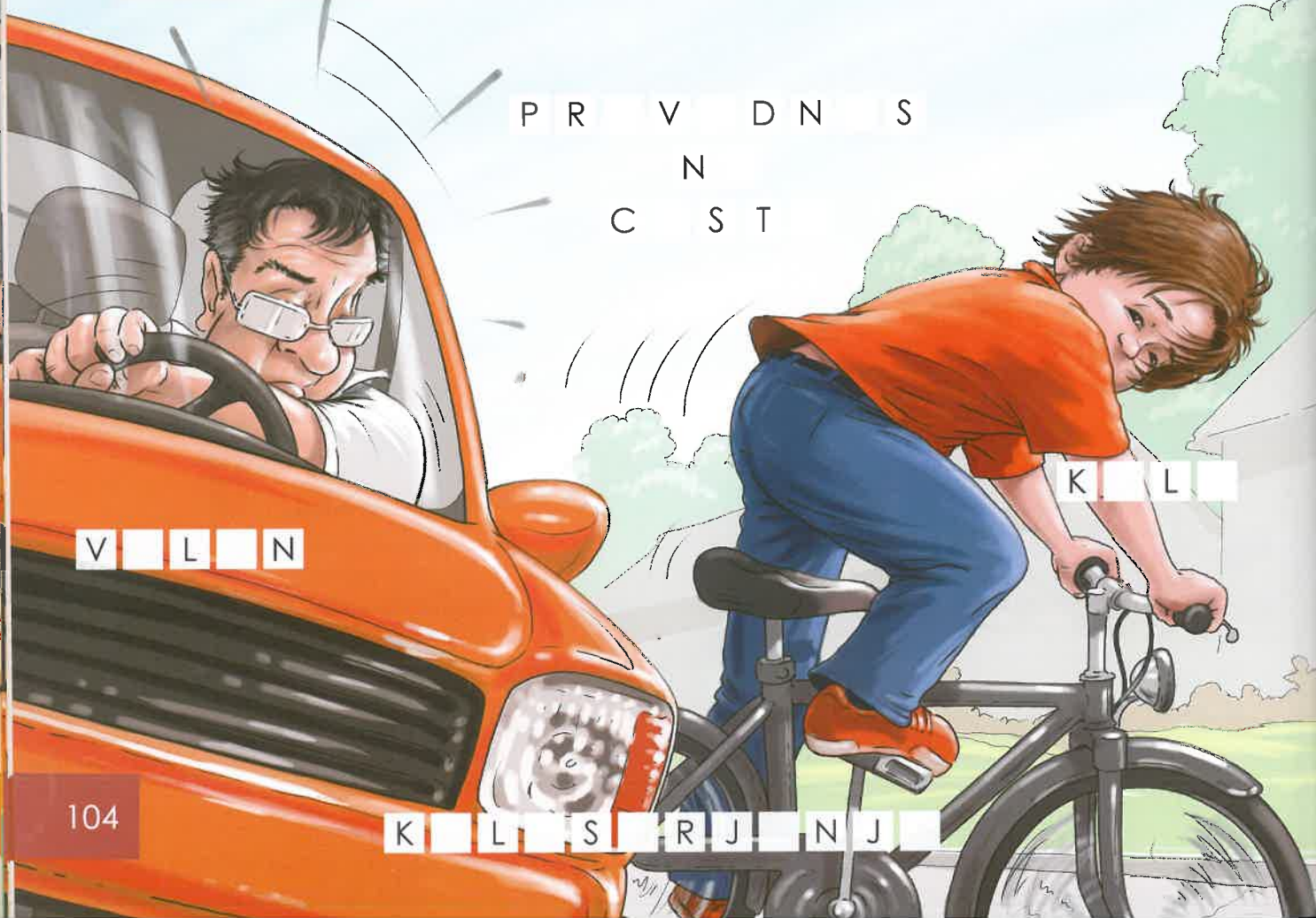
N

C S T

K L

V L N

K L S R J N J

PREBERI IN IZRAČUNAJ

Vpiši ustrezne številke in reši naloge.

Trije dečki so igrali nogomet. Pridružilo se jim je še pet dečkov. Koliko dečkov je igralo nogomet?

$$\square + \square = \square$$

Na kmetiji se je igralo 6 mladih muc. Iz sosedove hiše so pritekale še tri muce. Koliko je vseh muc skupaj?

$$\square + \square = \square$$

Deklica je imela v košari osem srčkov. Iz košare so ji padli trije srčki. Koliko srčkov je ostalo v košari?

$$\square - \square = \square$$

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

KODIRANJE IN DEKODIRANJE

Izračunaj

lastovica	deček	žaba	deklica	kuža
1	2	3	4	5
veverica	polh	zajec	čebela	žolna
6	7	8	9	10

+

+

+

+

JEZIKOVNE IN MATEMATIČNE SPRETNOSTI

-

-

+

-

+

-

BRANJE MISLI ALI PREPROSTO UGIBANJE?

Učenec naj pomisli na eno število do 100 (za različne starostne skupine prilagodite število, do katerega lahko izbira). Oseba, ki je z učencem v paru (lahko je tudi učitelj), poskuša ugotoviti, katero število ima učenec v mislih.

Primer pogovora

- Učenec: V mislih imam število od 1 do 100.
- Učitelj: Ali je večje od 50?
- Učenec: Ne.
- Učitelj: Ali je število med 20 in 40?
- Učenec: Ne.
- Učitelj: Ali je manjše od 20?
- Učenec: Da.
- Učitelj: Ali je sodo število?
- Učenec: Da.
- Učitelj: Ali je število manjše od 10?
- Učenec: Ne.

Na tej točki učitelj ve, da je število 10, 12, 14, 16 ali 18. Ko ugotovi izbrano število, zamenjata vlogi in tokrat ugiba učenec. Za višje razrede lahko igro nadgradite z vprašanji, kot so, ali je število deljivo s 3 idr.

GOVORI Z DOBRIM NAMENOM

Jezik je močnejši od meča. Jezik lahko zaneti vojne, lahko pa tudi ustvarja neznanske možnosti. Kar izrečemo, lahko vpliva na ljudi do konca njihovega življenja. Zato je pomembno razmisliti, kaj in kako bomo govorili z drugimi. Zavedaj se, da si povsem odgovoren za to, kar pride iz tvojih ust. Nekaj grdih besed, ki jih izrečemo v jezi, ima lahko negativen vpliv na človeka do konca njegovega življenja. Medtem ko lahko le nekaj pozitivnih besed spodbudi pri njem prijetne občutke o njem samem in o drugih. Zmeraj lahko izberemo, kako bomo govorili. »Govori z dobrim namenom« pomeni, da preden spregovorimo, razmislimo o namenu naših besed. Gre za to, da govorimo odkrito, direktno, spoštljivo in s pozitivnim namenom. Prvi korak je zavedanje. Če zmeraj, preden spregovorimo, razmislimo, kaj bomo rekli, namesto da kar nepremišljeno opletamo z jezikom, se lahko naučimo spoštljive in iskrene komunikacije. Vsi imamo kdaj negativne misli, vendar nam ni treba zmeraj vsega povedati, če s tem komu škodimo ali ga užalimo.

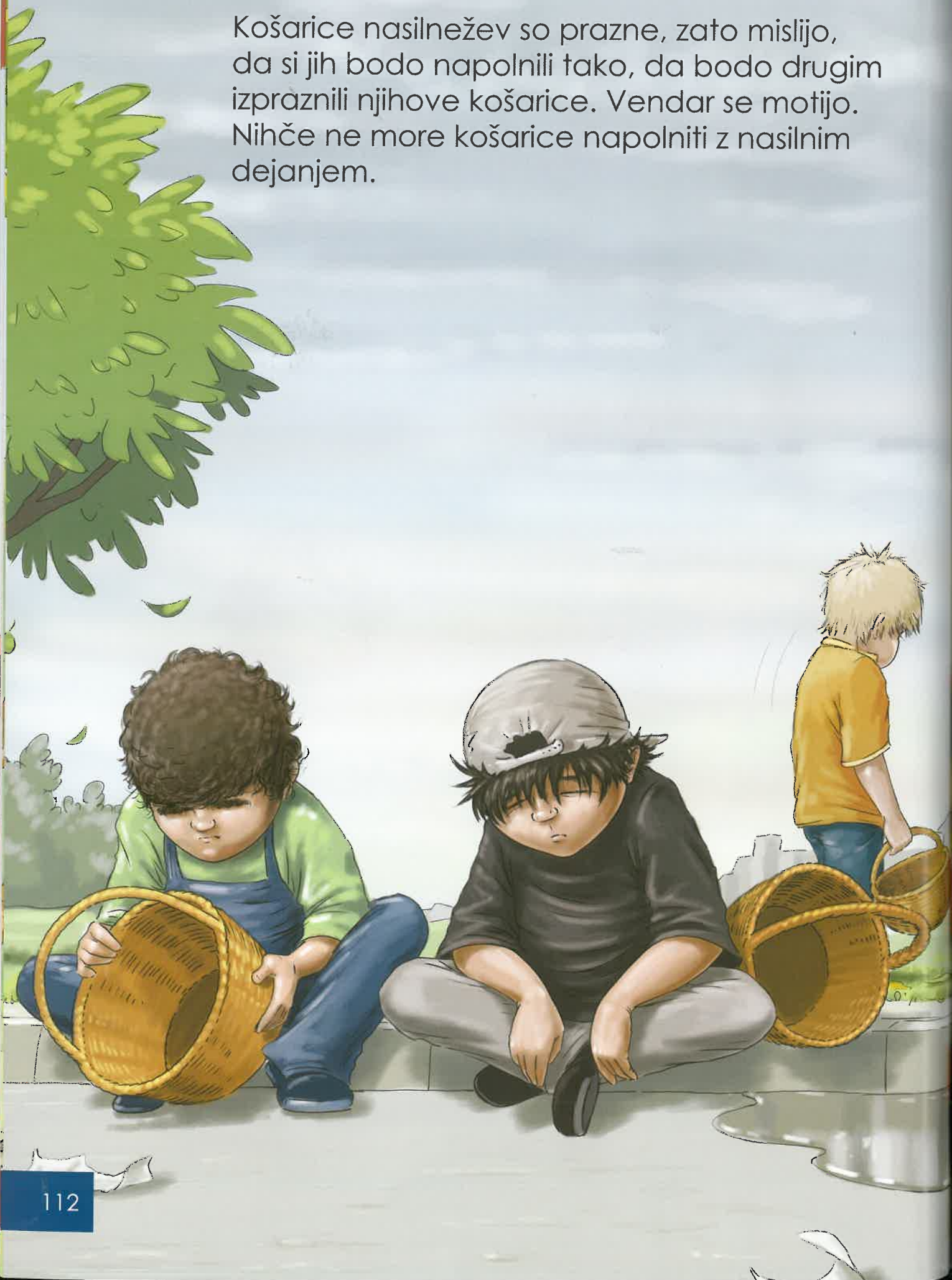
Vsi ljudje tega sveta nosimo s seboj nevidno košarico. Kadar smo srečni in zadovoljni ter prijazni do sebe in drugih, je naša košarica polna. Košarice pa niso vedno enako polne. Včasih se spraznijo. Vendar zato, da jo napolnimo, ne potrebujemo veliko, le nasmeh ali prijazno dejanje. Košarice pa lahko napolnimo tudi drugim ljudem. Hm, le kako? Zelo preprosto. Tako da jim pokažemo, kako jih imamo radi, da jim pomagamo, če potrebujejo pomoč, se jim nasmehnemo in smo do njih prijazni ter radodarni.

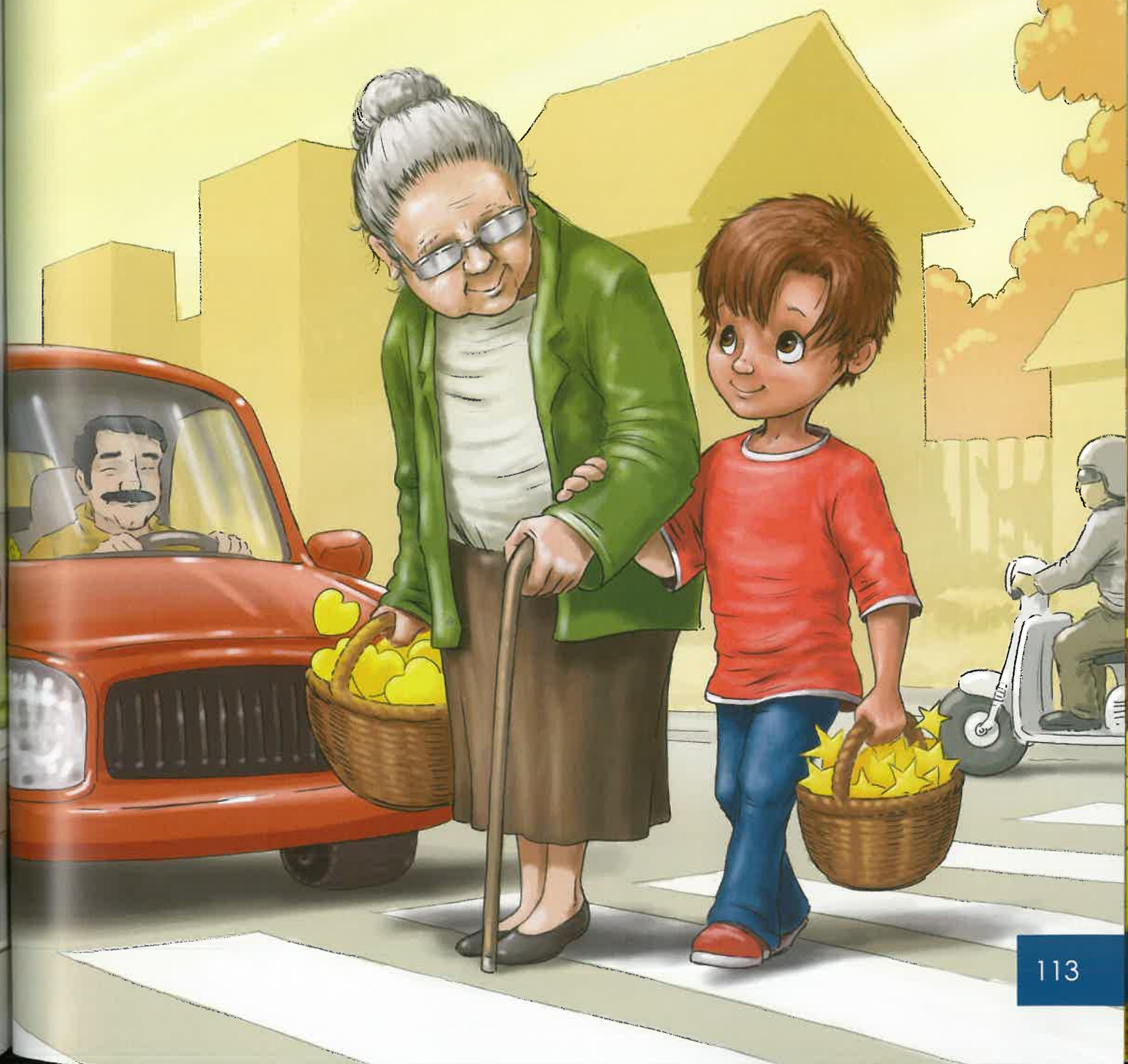
Kadar pa se iz koga norčujemo,
ga žalimo ali smo nasilni, izpraznimo
njegovo košarico. Pa tudi svojo.
Človek s prazno košarico je žalosten
in potrft.

Košarice nasilnežev so prazne, zato mislijo, da si jih bodo napolnili tako, da bodo drugim izpraznili njihove košarice. Vendar se motijo. Nihče ne more košarice napolniti z nasilnim dejanjem.

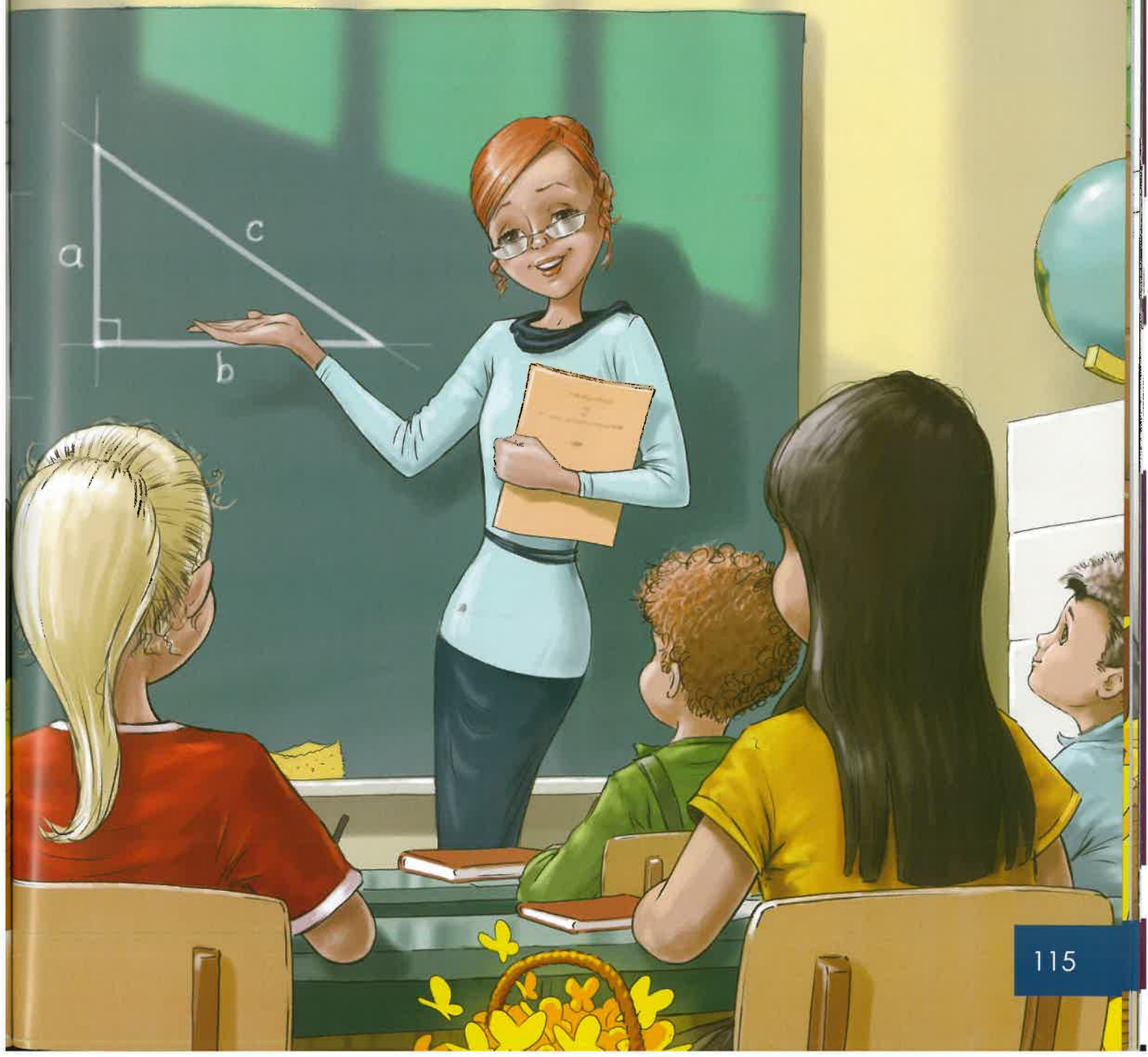
Kako lahko poskrbimo, da bo naša košarica zmeraj polna? Zelo preprosto. Dobro se počutimo takrat, ko pomagamo tudi drugim, da se počutijo dobro. Z vsakim dobrim delom napolnimo svojo košarico. Pa ne samo to – istočasno jo napolnimo tudi tistemu, ki mu pomagamo. Naše košarice seveda niso vsak dan enako polne. Včasih pride dan, ko se naša košarica izprazni. Že veš, kako jo boš napolnil? Zakaj ne bi poskrbeli za to, da bodo naše košarice zmeraj polne?

Kadar povemo svoji mami, očetu, bratcu ali sestrici, da jih imamo radi, v trenutku napolnimo njihove košarice. Poglej, kako se jim lica razjasnijo in usta raztegnejo v nasmeh.

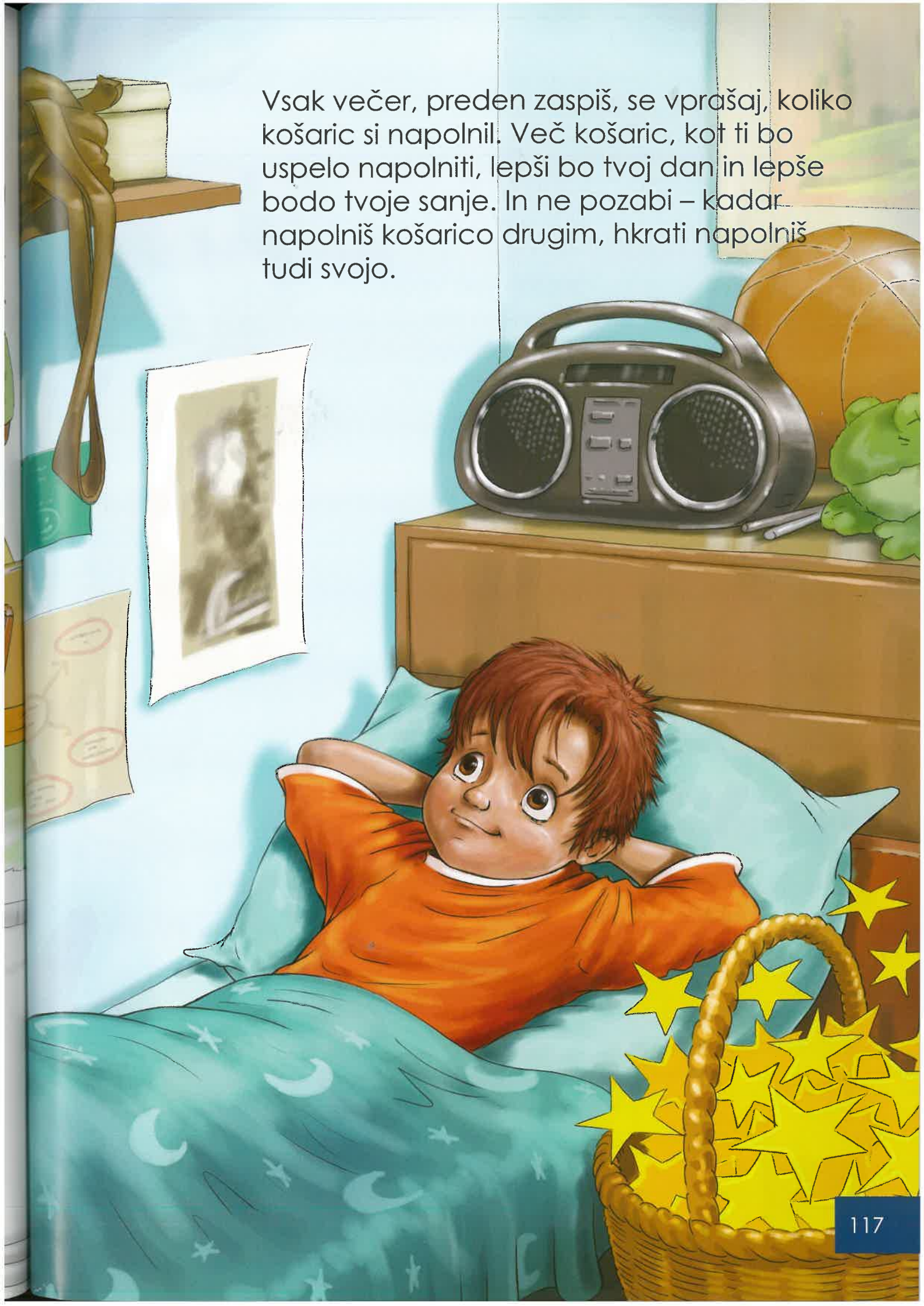
Zapomni si, da ima vsak človek svojo nevidno košarico in da si ti tisti, ki jo lahko s prijaznim dejanjem napolniš. Kadar lepo pozdraviš svojo učiteljico, ji pričaraš nasmeh na obraz in takoj napolniš njeno košarico. Pa tudi svojo, seveda.

Sošolcem polniš njihove košarice takrat, ko se z njimi prijazno igraš in jim pomagaš pri domačih nalogah. Ostareli gospe v sosednji hiši pa tako, da ji pomagaš nesti težke vrečke iz trgovine.

Vsak večer, preden zaspíš, se vprašaj, koliko košaric si napolnil. Več košaric, kot ti bo uspelo napolniti, lepši bo tvoj dan in lepše bodo tvoje sanje. In ne pozabi – kadar napolniš košarico drugim, hkrati napolniš tudi svojo.

Otroci, kako bi lahko drugim napolnili košarico? Verjamem, da ste zelo ustvarjalni in se lahko domislite nešteto načinov, na katere bi lahko polnili košarice zase in za druge. Narišite velik plakat, na katerem boste nanizali vse vaše zamisli, ki jih boste izpeljali. Vi ste prav posebni otroci. Taki, ki znajo polniti košarice drugih ljudi in imajo zato svoje košarice zmeraj polne.

DVIGOVANJE ŽOGE V PARIH

NAVODILA

Razdelite učence v pare. Vsak par naj naredi žogo iz papirja (zmečkajo papir) in jo da na tla. Če imate dovolj žog, lahko vajo izpeljete z žogami.

Pari morajo pobrati žogo s tal in jo dati na mizo samo z uporabo naslednjih delov telesa:

- komolec in komolec
- stopalo in stopalo
- koleno in koleno
- zapestje in komolec
- stopalo in komolec
- koleno in komolec
- palec in kazalec
- koleno in zapestje
- stopalo in koleno

VSAK SI ZASLUŽI KOMPLIMENTE IN PRIZNANJA

NAMEN

Ljudje smo z dajanjem komplimentov pogosto skopi, pa tudi sprejemamo jih slabo. Z dejavnostjo pomagata učencem, da se pogovorijo o vsem, za kar si po njihovem mnenju zaslužijo komplimente in priznanja. To pomaga graditi samopodobo, učencem pa pomaga pri naboru idej, kdaj izrečejo kompliment ali priznanje.

NAVODILA

1. Vsak učenec najprej razmisli o samem sebi in se postavi v vlogo osebe, ki bo dobila posebno priznanje. Pri tem vključujejo tako dejanja kot značajske lastnosti, kot so poštenost, potrpežljivost, radodarnost idr.

Rad bi, da bi drugi o meni vedeli

Rad bi bil odlikovan za

Želim, da se mi zahvalijo, ker

Ponosen sem, da

Zaslužim si nagrado za

Rad bi, da bi moji učitelji vedeli, da

Zelo sem dober pri

Moji starši ne vedo, da

jaz pa si za to zaslužim

Želim, da bi moji prijatelji spoznali, da

Lastnost, ki jo pri sebi najbolj cenim, je

Presenečen sem, kako * uspešen sem bil pri

Lahko si čestitam, ker

Zelo sem bil pogumen, ko

2. Učenci se o svojem seznamu pogovorijo v paru.

3. Sledi pogovor/predstavitvev v krogu. Pazite, da učenci izpostavijo res samo tisto, kar želijo izpostaviti pred celo skupino.

PRIMERNO IZRAŽANJE ČUSTEV

VESELJE

ŽALOST

JEZA

ZAČUDENOST

STRAH

SKRB

DOLGOČASJE

ZMEDENOST

POGUM

PRIMERNO IZRAŽANJE ČUSTEV

NAMEN

V stresnih ali konfliktnih situacijah smo pogosto razburjeni, užaljeni in jezni. Da bi lahko tudi v takšnih primerih ostali spoštljivi in dostojanstveni, je potrebno razvijati čustveno pismenost. Učencem lahko pomagata pri izražanju in razumevanju čustev tudi z naslednjo vajo. Obenem jim pomagata pri tem, da ubesedijo pomembne dogodke v svojem življenju.

Opiši dogodek, ko si občutil naštetá čustva.

1. Bil sem ponosen, ko
2. Bil sem razočaran, ko
3. Bil sem jezen, ko
4. Bil sem razburjen, ko
5. Bil sem zaskrbljen, ko
6. Bil sem presenečen, ko
7. Bil sem presrečen, ko
8. Počutil sem se osamljen, ko
9. Bil sem v zadregi, ko
10. Zelo sem se dolgočasil, ko
11. Bil sem navdušen, ko
12. Občutil sem nemoč, ko
13. Občutil sem moč, ko
14. Bil sem neodločen, ko
15. Čutil sem frustracijo, ko
16. Občutil sem sočutje, ko
17. Občutil sem žalost, ko

KOMENTAR

Vajo lahko razširite tako, da učenci opisujejo tudi situacije, v katerih bodo verjetno občutili posamezno čustvo.

Otroci in mladostniki potrebujejo priložnosti za pogovor o svojih čustvih, saj tako razumejo, da se glede občutkov, ki jih imajo, ne razlikujejo od drugih ljudi. Veliko ljudi je strah govoriti o svojih čustvih, saj mislijo, da jih drugi ne bodo razumeli, če bodo povedali, kaj v resnici mislijo. S tovrstnimi vajami pomagamo otrokom in mladostnikom izražati čustva, ob čemer se učijo tudi vživljanja v druge.

NAMEN

Kadar smo umirjeni, je bistveno lažje govoriti z dobrim namenom, kot takrat, ko smo jezni in užaljeni. Vaja je namenjena utrjevanju primerne izražanja čustev skozi izkustveno igro vlog. Komunikacijskih veščin se ni možno učiti brez ustrezne vaje in treninga. Ena izmed najboljših vaj je zagotovo igra vlog, zato se je smiselno te tehnike posluževati čim bolj pogosto.

NAVODILA

1. Povejte učencem: »Vsi se kdaj znajdemo v situacijah, v katerih se počutimo neprijetno, smo vznemirjeni ali jezni. Pomembno je, da znamo svoja čustva in mnenje sporočiti, ne da bi pri tem napadali druge.«

2. Navedite primer:

3. Učenci v parih (pare menjajte med seboj po nekaj opravljenih vajah) vadijo izražanje čustev in odzive na izražanje čustev skozi igro vlog po zgornjem vzorcu.

Nekdo stika po tvojih stvareh.

Možen odziv: »Moti me, če stikaš po mojih stvareh. Žalosten sem in strah me je, da ti ne bom mogel več zaupati. Prosim, da me naslednjič vprašaš, preden boš iskal med mojimi stvarmi.«

Možen odgovor: »Res sem pogledal v tvojo torbo. Za to se ti iskreno opravičujem. Nisem vedel, da te to tako prizadene. Obljubim, da bom upošteval tvojo željo. Se ti lahko kako oddolžim?«

- Prijatelj je vzel igračo, ne da bi te vprašal za dovoljenje.
- Sošolec te je pocukal za lase.
- Skupina sošolcev te ni sprejela v svojo skupino.
- Eden od staršev te kritizira pred prijateljem.
- Voznik avtomobila, v katerem se voziš, vozi tako hitro, da se ne počutiš varno.
- Nekdo, ki si mu zaupal, izda tvojo skrivnost.
- Prijatelj, ki mu zaupaš, se ne drži vajinega dogovora.
- Prijatelj ti ni vrnil tvoje videoigre.
- Prijatelj je brez dovoljenja objavil tvoje slike na internetu.
- Sošolec je izgubil zvezek, ki si mu ga posodil.
- Sošolec te nenehno moti med poukom.

KOMENTAR

Prepoznavanje čustev in občutkov je pomemben vidik osebne identitete. Otroke in mladostnike je treba spodbujati, da se zavedo široke palete čustev, ki jih občutijo, in da se naučijo, kako se spoprijeti z njimi na socialno sprejemljiv način. Pomembno je, da učencev nikoli ne silimo k razkrivanju misli in čustev, o katerih ne želijo govoriti. Vedno morajo imeti pravico, da jih preskočimo ali da se o tem ne pogovarjajo.

IZDELAJTE PLAKAT O RAZREDU

NAMEN

Vsak učenec se predstavi in celoten razred se bolje spozna med seboj. Dejavnost je zmeraj zabavna in zaposli vse učence. Plakate lahko povežete v kolaž »Naš razred« in jih razstavite v razredu. Dejavnost pomaga h gradnji dobrih medosebnih odnosov v razredu in večji povezanosti.

NAVODILA

Vsak učenec naredi svoj plakat, ki je sestavljen iz zbirk fotografij, spominkov, slik iz revij, njegovih izdelkov idr. Na plakatu navedejo različne podatke. V pomoč jim je lahko naslednji seznam:

- ime in priimek;
- dosežki;
- želje in sanje za prihodnost;
- sanjsko potovanje;
- sanjske počitnice;
- najljubši spomini;
- konjički;
- najljubši predmeti v šoli;
- situacije, na katere so še posebej ponosni;
- najljubši športi;
- najljubše barve;
- najljubše knjige in filmi;
- zakaj imajo radi svoj razred in sošolce...

KOMENTAR

Dejavnost na prijeten in varen način omogoča učencem, da se predstavijo. Zmeraj je zanimivo, če ima vsak učenec nekajminutno predstavitev svojega plakata. Obenem postanejo podatki na plakatu vir informacij in tema za pogovor, kar pripomore k temu, da učenci utrjujejo spoštovanje do različnosti v skupini.

Požrešna žaba je požrla vse samoglasnike (A, E, I, O, U). Poišči jih.

S L K

L J B Z N

B J M N J

G V R

Z

D B R M

N M N M

S D L V N J

Z V Z D C

P Z R N S T

P V Z N S T

K Š R C

IGRA Z DENARJEM

Ta igra je preprosta matematična vaja, kije hkrati odlična za trenutke, ko z otrokom čakamo na avtobus, pri zdravniku idr. Hkrati sodi upravljanje z denarjem tudi na področje razvijanja odgovornosti v življenju, tako zasebno kot poklicno. Obenem je do otroka bolj prijazno in spoštljivo, če smo z njim aktivni, namesto da ga ves čas opozarjamo, naj bo pri miru, ko pa vemo, da je gibanje otrokovo naravno stanje.

1. Potrebujete kovance različnih vrednosti (10 centov, 20 centov, 50 centov, 1 evro, 2 evra).
2. Skrivoma dajte v žep ali v pest nekaj kovancev (3 ali 4) različnih vrednosti. Otroku povejte, koliko kovancev imate in kolikšna je skupna vsota vseh kovancev. Primer: »V žepu imam 3 kovanec v skupni vrednosti 80 centov. Kaj misliš, katere kovanec imam?«
3. Ko otrok pride do odgovora, vprašajte: »Zakaj misliš tako?« S tem pomagajte otroku ubesediti razmišljanje in strategije, po katerih je prišel do odgovora.
4. Če otrok ne najde ustrezne rešitve, se pogovorite o kovancih in njihovi vrednosti.
5. Nato obrnite vloge in naj otrok skrije kovanec ter vi ugibajte, koliko kovancev ima. Občasno povejte napačen odgovor, da vas lahko otrok popravi in vam pomaga do pravilnega odgovora.
6. Sčasoma lahko vajo dvignete na višjo raven. Dodajte še 4. ali 5. kovanec, dodajte tudi 1, 2 in 5 centov, ne povejte, koliko kovancev imate, ampak povejte samo vsoto vseh kovancev itd.

MATEMATIČNA ČAROVNIJA

Ste se kdaj spraševali, kako lahko nekomu polepšate dan z matematiko? Odgovor je preprost. Očarajte ga z matematičnim trikom.

Naučite otroke preprostega matematičnega trika, s katerim bodo lahko očarali prijatelje, starše, stare starše... in jim polepšali dan z matematiko.

1. Povej prijatelju, naj izbere svoje priljubljeno število med 1 in 100 in ti naj ne pove, za katero število gre. Če gre za otroke, naj izberejo število med 1 in 9, da bodo zmogli naslednje korake. Če izvajaš ta trik z očkom ali mamico, naj izbereta veliko število, da bosta imela kasneje več dela z računanjem.
2. Izbrano število naj množi z 2.
3. Zmnožek naj zmnoži s 5.
4. Naj ti pove rezultat.
5. Od rezultata vzemi 0 in dobil boš število, ki si ga je prijatelj izbral.

PRIMER 1

Priljubljeno število je 5

$$5 \times 2 = 10$$

$$10 \times 5 = 50$$

Od 50 vzamemo 0 in dobimo 5.

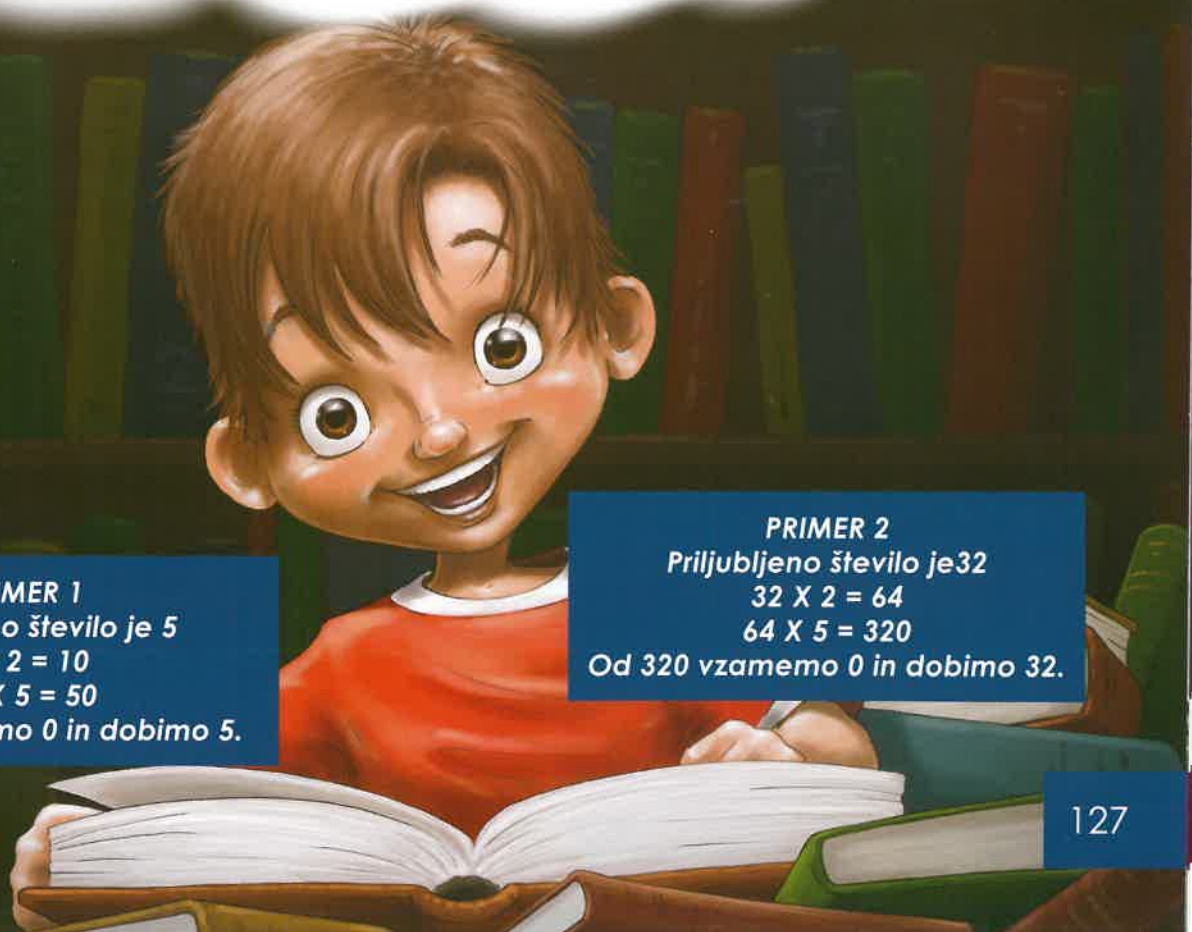
PRIMER 2

Priljubljeno število je 32

$$32 \times 2 = 64$$

$$64 \times 5 = 320$$

Od 320 vzamemo 0 in dobimo 32.

ČAROBNO RAČUNALO

Ste se kdaj spraševali, kako lahko nekemu polepšate dan z matematiko? Odgovor je preprost. Očarajte ga z matematičnim trikom.

Naučite otroke preprostega matematičnega trika z računalom, s katerim bodo lahko očarali prijatelje, starše, stare starše... in jim polepšali dan z matematiko.

1. Povej prijatelju, da imaš čarobno računalo, s katerim lahko bereš misli.
2. Naj prijatelj izbere priljubljeno število od 1 do 9 in ti naj ne pove, katero število je izbral.
3. S pomočjo tvojega računalna naj izbrano število pomnoži z 9.
4. Dobljen rezultat naj pomnoži s številom 12345679 (da si boš lažje zapomnil to dolgo število, naštej števila od 1 do 9 in pri tem izpusti 8).
5. In čarovnija je tu! Tvoje računalo je prijatelju kar devetkrat izpisalo število, ki si ga je izbral.

PRIMER 1

Priljubljeno število je 5.

$$5 \times 9 = 45$$

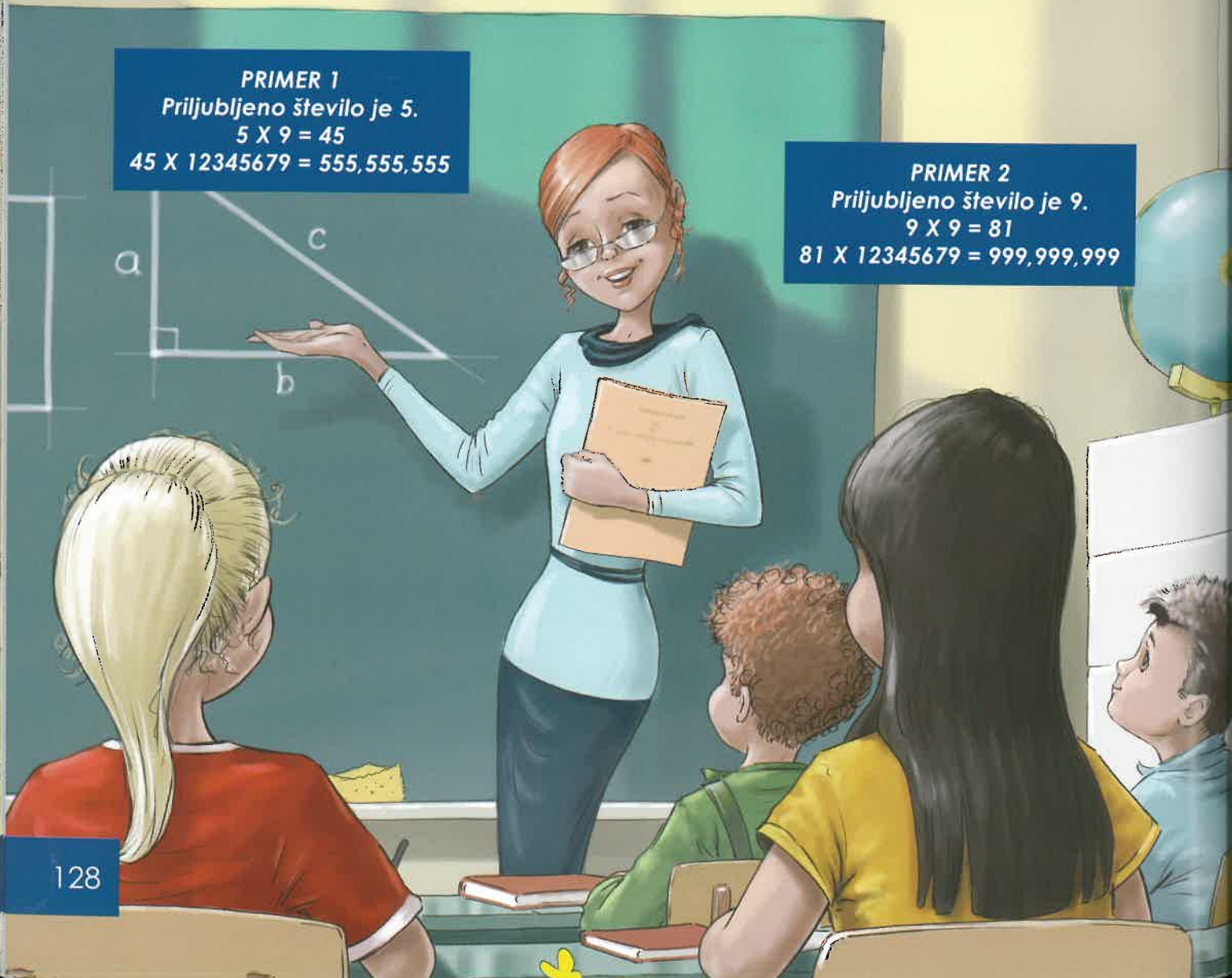
$$45 \times 12345679 = 555,555,555$$

PRIMER 2

Priljubljeno število je 9.

$$9 \times 9 = 81$$

$$81 \times 12345679 = 999,999,999$$

MOČ FOTOGRAFIJE

V vzgoji je ena izmed največjih napak to, da starši in učitelji porabimo preveč besed, ko hočemo otrokom nekaj dopovedati. Preveč besed dviga pritisk na obeh straneh, obenem pa otroci ne morejo razviti razumevanja, če nimajo notranje predstave. Zato je v veliko pomoč, kadar si pri vzgoji pomagamo z vizualnimi pripomočki. Tudi model »pod črto in nad črto« lahko otrokom predstavljamo skozi fotografije, na katerih so ravno oni glavni igralci.

V nadaljevanju je le nekaj primerov, kjer otrokom predstavljamo dejanja, ki so pod črto in nad črto. Ker so otroci postavljeni v vlogo igralcev v njihovih vsakdanjih primerih, je plakat s fotografijami izjemno učinkovito vzgojno orodje. Ko otroku postavimo ustrezno vprašanje (npr. »Kje si zdaj? Pod črto ali nad črto?«), je to običajno dovolj, da otrok razume, kaj mora spremeniti pri svojem vedenju. Za vse situacije, s katerimi se srečujemo doma ali v vrtcu/šoli, lahko izdelate svoje plakate z ustreznimi fotografijami. Otroci imajo te dejavnosti zelo radi, obenem pa lahko ob njih razvijamo tudi ustrezen razgovor o »življenju pod črto« in »življenju nad črto«.

Spodnje primere lahko uporabite tudi za razgovor z vašimi učenci.

MOČ FOTOGRAFIJE

- *Zakaj je to dejanje nad črto?*
- *Kako nam lahko pomaga, če imamo pospravljeno sobo?*
- *Kakšne so prednosti tega, da vemo, kje imamo svoje stvari?*
- *Kako nam lahko to pomaga v življenju?*
- *Katere navade lahko razviješ, če se naučiš pospravljati za seboj in skrbeti za svoje stvari?*
- *Kakšen je občutek, ko si v pospravljeni sobi in ko zmeraj najdeš svoje stvari?*

- *Zakaj je to dejanje pod črto?*
- *Kaj se lahko zgodi, če ne skrbimo za svoje stvari?*
- *Kaj se lahko zgodi, če bo zmeraj nekdo drug pospravljajal za teboj?*
- *Katerih navad ne boš razvil in kako ti lahko to škodi v življenju?*
- *Kakšen je občutek, če si v sobi, v kateri je vse razmetano in ne najdeš svojih stvari?*

MOČ FOTOGRAFIJE

- Kako ti lahko koristi to, da počneš še kaj drugega poleg gledanja televizije?
- S katerimi zdravimi dejavnostmi lahko zapolniš svoj prosti čas?
- Katere igre se bi lahko igrali na prostem?
- Kako koristi tvojemu telesu zdrav način preživljanja prostega časa?
- Kako ti lahko pomaga v šoli, če doma zdravo preživljaš svoj prosti čas?
- Kaj ti še lahko pomaga doseči odličen uspeh v šoli?
- Kako ti lahko v življenju pomaga to, da vestno opravljaš šolsko delo?
- Zakaj je pomembno, da si znamo razporediti svoj čas?

- Kaj se lahko zgodi, če gledamo preveč televizije?
- Kateri so nezdravi načini preživljanja prostega časa?
- Kako se pozna na telesu, če živimo nezdravo?
- Kakšne so lahko posledice v šoli?
- Kako ti lahko v življenju škodi, če ne opravljaš vestno šolskega dela?
- Kaj se lahko zgodi, če se ne boš naučil razporejati svojega časa?
- Kako ti to lahko škodi v življenju?

MOČ FOTOGRAFIJE

- Zakaj je to dejanje nad črto?
- Zakaj je pomembno pomagati pri delu okoli hiše?
- Zakaj je pomembno, da skrbimo za rastline, ki jih imamo?
- Kako se še kaže odnos do okolja, ki je nad črto?
- Kaj vse dobrega lahko naredimo za okolje?
- Kakšna je zdrava prehrana?
- Kako nam koristi zdrava prehrana in zakaj se je pomembno zdravo prehranjevati?

- Zakaj je to dejanje pod črto?
- Kaj se lahko zgodi, če ne pomagamo pri delu okoli hiše?
- Kaj se zgodi z rastlinami, če ne skrbimo zanje?
- Kako se še kaže odnos do okolja, ki je pod črto?
- Kako vse ljudje škodimo okolju?
- Kaj se lahko zgodi, če ne bomo ustrezno skrbeli za naravo?
- Kakšna je nezdrava prehrana?
- Kako nam škodi nezdrava prehrana?

MOČ FOTOGRAFIJE

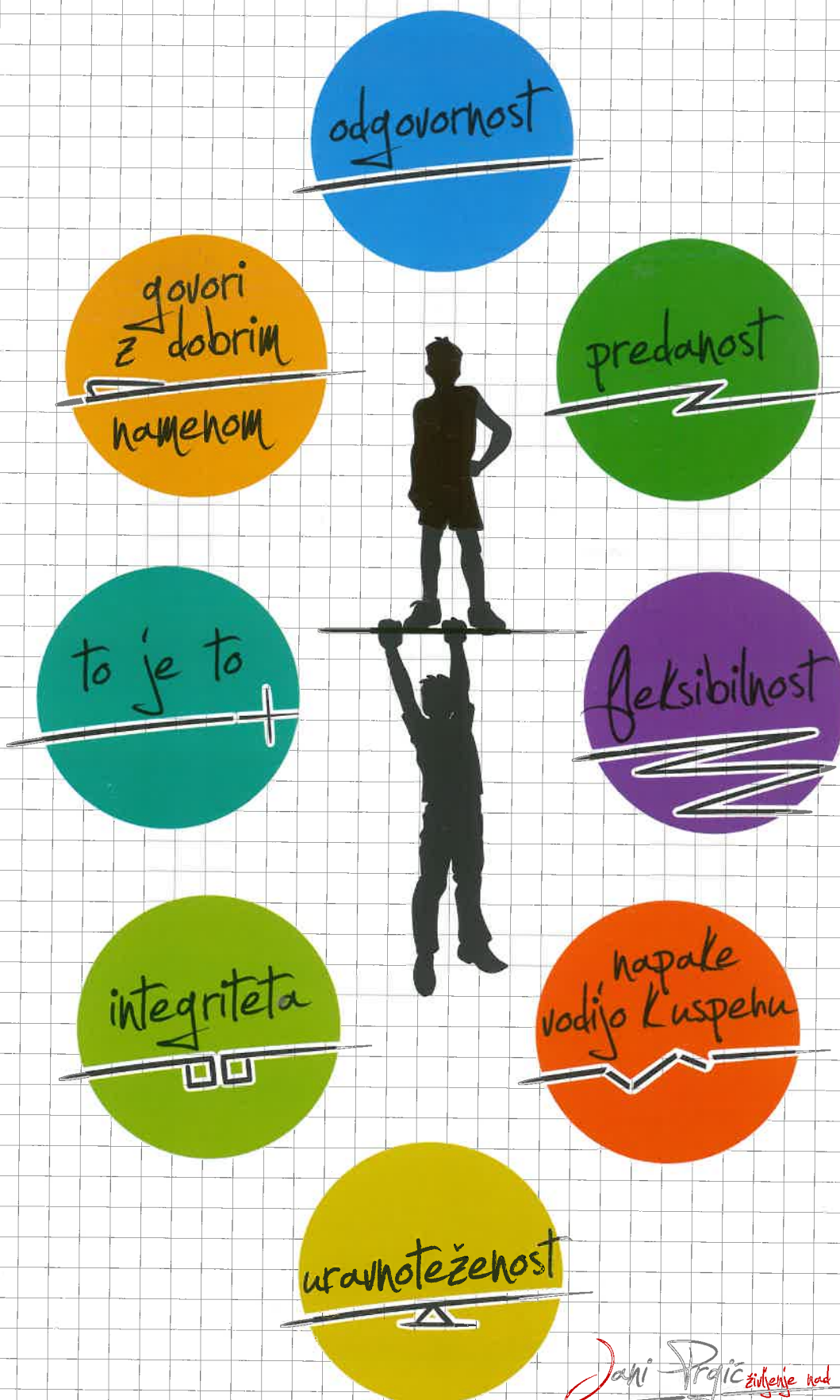

- Zakaj je to dejanje nad črto?
- Kako nam pomaga to, da imamo pospravljeno kuhinjo?
- Kaj nam prinese to, da si pomagamo pri družinskih opravilih?
- Kako lahko še pomagaš pri družinskih opravilih?
- Katera gospodinjska dela rad opravljaš?
- Kako se razumete doma, kadar pomagaš pri družinskih opravilih?
- Kakšni so občutki, kadar si v pospravljeni in čisti kuhinji ter jedilnici?
- Katere navade razvijaš s tem, ko pomagaš pri gospodinjskih opravilih?
- Kje vse ti to lahko pride prav?

- Zakaj je to dejanje pod črto?
- Kaj se zgodi, če imamo razmetano kuhinjo?
- Kaj se zgodi, če pustimo ostanke hrane dlje časa nepospravljene?
- Kaj meniš o tem, da v nekaterih družinah vsa hišna dela opravlja samo ena oseba?
- Kako se razumete doma, kadar ne pomagaš pri družinskih opravilih?
- Kakšni so občutki, kadar si v razmetani in umazani kuhinji ter jedilnici?
- Katere navade razvijaš, če ne pospravljaš za seboj in puščaš umazano kuhinjo ter jedilnico?
- Kako ti te navade lahko škodijo v življenju?

8 Krogov odličnosti

37 (vzgoja)
PRGIČ J.
Tanka
Go

00604183

COBISS®

Knjiga **Tanka črta odgovornosti za otroke od 3. do 9**
»Življenje nad črto« že v vrtce in osnovno šolo ter s ter
co **Tanka črta odgovornosti** za kolektive v podjetjih in

Avtor **mag. Jani Prgič** vodi Center MI in je mediator, Certified Positive Discipline Trainer, NLP Trener in NLP Coach. Poleg nevrolingvističnega programiranja intenzivno deluje še na področju mediacije in Pozitivne discipline po načelih adlerijanske psihoterapije, kjer je dosegel stopnjo CPDT, Certified Positive Discipline Trainer.

Center MI je specializiran za delo z učenci, učitelji in starši ter razvija različne izobraževalne programe, od katerih so vsi preverjeni v praksi. Izobraževalni program Tanka črta odgovornosti pojasnjuje vedenjski model, s katerim lahko na preprost način dosežemo osebne spremembe ter spremembe v organizacijski kulturi (spremembe v kolektivih in timih).

ISBN 978-961-92707-6-9

9 789619 270769